

Naročnina

za državo SHS:
za mesec . . . . . Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240
za inozemstvo:
mesečno . . . . . Din 30
Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji . . . . Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petiltna vrsta
malil oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 528.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

V slovo.

Ko odhajamo nazaj v našo ljubo Ameriko,
se nam zdi, da je naša dolžnost, da se še en-
krat prav pristrčno poslovimo od vseh svojih
dragih sorodnikov, prijateljev in od cele mile
nam stare domovine. Vsem se prav pristrčno
še enkrat zahvalimo za bratovski sprejem,
prijateljsko gostoljubnost in ljubezen, katero
smo sprejemali te kratke tedne našega biva-
nja v domovini v tako obilni meri! V resnici,
nepozabni nam ostanejo ti najlepši dnevi našega
življenja, škoda le, da so bili tako kratki.
Kamorkoli smo prišli, kjerkoli smo bili,
skazovali ste nam, mili rojaki, toliko prijaz-
nosti in naklonjenosti, da smo bili večkrat do
solz ginjeni. Bog naj vam vsem skupaj in
vsakemu posamezniku posebej stokrat popla-
ča vse to!

Pri tej priliki naj posebno poudarimo, da
smo prepotovali skoraj celo Slovenijo, toda
nikjer, ne na vlakih ne v javnih lokalih nismo
našli drugega kot skrajno prijaznost, postrež-
ljivost in uljudnost in sicer od vseh brez
razlike prepričanja in mišljenja. To nas je
silno razveselilo, ker kaže, da je zavlada-
lo tudi doma pravo ameriškansko gentlemanstvo.
Čast in hvala Tebi za to, mili naš slovenski
narod!

Kar nas je kot navdušene katoliške Slo-
vence dalje tako silno razveselilo, je to, da
smo videli vespovsodi, da je naš slovenski
narod zopet našel samega sebe, to je, da je
danes skoraj zopet tam, kakor je bil pred
svetovno vojsko — videli smo, da se narod
vrača nazaj k svojim stari idealom, stari
svojim svetinjam — k sveti veri in k navdu-
šenemu in odločnemu katoliškemu prepriča-
nju. Slovensko ljudstvo, tako je prav! Živeči
v Ameriki, pomešani med najrazličnejše na-
rode, smo našli, da je sreča na zemlji mo-
goča samo na stališču krepkega verskega pre-
pričanja in krščanskega življenja. Našli smo
in lastna skušnja nas je naučila, da je prava
narodnost, t. j. ljubezen do naroda doma sa-
mo v srcih, kjer je vera, ki je božja. Srce, ki
ni po veri božje, ne more biti drugačno kot
sebično, neusmiljeno in zato prave ljubezni
do naroda nezmožno. Zato bratje in sestre,
krepko nazaj h Kristusu! Krepko nazaj k
skali sv. Petra, sv. cerkvi! Krepko nazaj k
svojim od Boga nam danim voditeljem, ško-
fom in duhovnikom! Kolikor hitreje boste to
spoznali, toliko hitreje se bodo konsolidirale
razmere, premagale sedanje težke razmere
in narod osrečil. Amerikanski katoličani lju-
bimo svoje voditelje kot deca svoje očete,
zato imenujemo duhovnika »fathrac«, to je
očeta, in čulimo na sebi blagodejno resnico
tega, kar vam danes kličemo. Zato še vi tako!

Našli smo dalje, kar nas tudi zelo veseli,
novo narodno zavest vespovsodi. Dosedaj pri-
bojevana svoboda že rodi krasne sadove. Ve-
likanska je razlika glede tega med danes in
med zadnjim našim obiskom v domovini. Dal
ljubi Bog državi tudi dobrih gospodarjev, ki
bodo razumeli veliki čas sedanjega preporeka
družbe in vladali narod z ljubeznijo, nese-
bičnostjo in svobodoljubjem, kar se bo gotovo
zgodilo — to trdno upamo — in krasna, zlata
kralj Matjaževa doba se bo začela v lepi Ju-
goslaviji, kjer boste vsi trije bratje bratovsko
skupaj živeli in si vsak sam lomil bogati kruh,
katerega naša lepa domovina tako obilno
ponuja.

Prosimo vas vse, kakor slovenski episko-
pat, tako častito slovensko duhovščino, tako
naše katoliško časnikaštvo, slovenske vodi-
telje in ves narod, da ostanimo v prihodnje
ožje zvezani v bolj skupni bratovski zvezi ka-
kor do sedaj. Opustimo vse naše »partikelne«,
kakor so »kranjski«, »prekmurski« in tudi
»amerikanski« in bodimo kot Slovenci
vsi samo eno. Vi podpirajte nas v našem de-
lu za Boga in za narod pod lepo zvezdno
zastavo naše ljube Amerike, in tudi mi bomo
krepko po svojih močeh podpirali vas tukaj
doma! Naš veliki predsednik Roosevelt je re-
kel pri neki priliki: »Človek, ki v Ameriki
pozabi na svojo staro domovino in ji ne po-
maga, je prav tako grd, kot sin, ki se oženi,
pa pozabi na svojo dobro mater in zanjo ne
skrbi, ako je v potrebi.« In tega nauka se
bomo krepko držali ameriški Slovenci.

Toraj še enkrat vsem skupaj naš pristr-
čni stokratni Bog plačaj za vse in še bolj pri-
srčni: Z Bogom in na svidenje!

Zastopniki
ameriških katoliških Slovencev.

Konferenca časnikařev

Belgrad, 18. avgusta. (Izv.) Konferenco
časnikařev Male antante, ki se je pričela
15. t. m. v Sinaji in ki se je udeležujejo za-
stopstva čehoslovaških, romunskih in jugoslo-
vanskih novinarjev, je v zbornici Kasine otvo-
ril s pozdravnim govorom romunski zunanji
minister Duca. Po pozdravnih besedah gosp.
Mile, ki pozdravlja konferenco v imenu rom-
unskih novinarjev, izražajoč upanje, da bi
se tudi poljski časnikaři pridružili pokretu
čehoslovaških, jugoslovanskih in romunskih
novinarjev, so predstavniki presbirařev min.
za zunanje zadeve prečitali izjavo, na podla-
ži katere so vlade vseh treh držav zajamčile
novi časnikařski organizaciji svojo pomoč.
Isti dan so se novinarji mudili kot gostje pri
romunskem prestolonasledniku Karlu.

Drugega dne pa je otvoril konferenco
mesto ministra za zunanje zadeve g. Duca,
šef presbirařa Diano. Potem, ko si je konfe-
renca izbrala za častna predsednika dr. Nin-

Male antante v Sinaji.

čiča in Beneša, se je delo konference razde-
lilo na petero sekcij, ki so se lotile tega dela.
Ob priliki te konference je podal romun-
ski zunanji minister Duca sotrudniku »Poli-
tičec« sledečo značilno izjavo: »Jaz se nade-
jam, da bo Mala antanta, ki odgovarja očitni
potrebi naših treh držav dosegla najboljšo
uspehe. Mala antanta se namreč vedno bolj
očitava kot element dela in napredka. Njen
vpliv je velike važnosti pri utrjevanju miru, ki
sloni na temeljih, obstoječih mirovnih pog-
odb.« Kar se pa tiče dela Male antante v
Zenevi nadaljuje minister Duca: »Lahko vam
rečem samo eno, da bo Mala antanta verna
svojemu namenu zastavila ves svoj vpliv v to,
da se z uspehom izvede pacifikacija Evrope.
Izmed vseh današnjih političnih organizacij,
koristi namreč mir Mali antanti največ; to pa
pomeni, da je vsakemu poizkusu pacifikacije
že vnaprej zajamčeno popolno in lojalno so-
delovanje Male antante.«

JMO proti RR-sporazumu.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Podpredsednik
JMO je podal izjavo, v kateri pravi, da poli-
tika muslimanov tudi z ozirom na novo si-
tuacijo ne potrebuje nikake nove orientacije.
10. septembra se bo vršila seja muslimanskega
kluba, 12. septembra pa bo zboroval cen-
tralni odbor JMO, ki bo pretresal vprašanja,
ki so nastala z novo situacijo po sporazumu

radičevcev z radikali. Centralni odbor bo tudi
določil nove smernice, če bodo potrebne. —
Glede nove politike je izjavil, da JMO ne
veruje, da bi bila uspešna in da je muslima-
nom nemogoče sodelovati pri tem sporazumu,
ki je neiskren in nima svoje odobritve v na-
rodu. Bosno in Hercegovino pa je Radič s
tem prepustil popolnoma vplivu režima.

Ruski manevri ob poljski in romunski meji.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Na podlagi vesti,
ki prihajajo iz Bukarešte, so se ob romunski
meji pričeli večeraj veliki ruski manevri. Oči-
vidno predstavljajo ti manevri, ki se jih baje
udeležujejo do pol milijona ruskih vojakov, de-

monstracije proti Poljski in Romuniji. Po
drugih vesteh pa se čuje, da se udeležujejo teh
manevrov do tri in pol milijona vojakov in se
domneva, da gre za odgovor na velike poljske
manevre.

TRGOVINSKA POGODBA Z AVSTRIJO.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Kakor se poroča
iz merodajnih krogov, se bodo trgovinska po-
gajanja z Avstrijo jutri 19. avgusta zaključila,
nakar se naša delegata Savič in Todorović vr-
neta v Belgrad.

NADALJEVANJE POGAJANJ ZA SKLENITEV KONKORDATA.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Pogajanja, ki naj
zaključijo med Vatikanom in našo državo kon-
kordat in ki so bila radi letnih počitnic prek-
injena, se bodo glasom poročil nadaljevala
koncem septembra v Rimu. Ker je v glavnem
sporazum že dosežen, se smatra, da bodo po-
gajanja v kratkem času privedla do končno-
veljavnega zaključka. Tako poroča vladno ča-
sopisje, vsled česar prepuščamo odgovornost
za resničnost teh vesti njemu.

ZA ČASNIKARSKI POKOJNINSKI FOND.

Belgrad, 18. avg. (Izv.) Minister prosvete
Velja Vukičević je podal te dni novinarjem
zanimivo izjavo, da bo še to leto povzval do-
sedanjo postavko v budžetu ministrstva pro-
svete za časnikařski pokojninski fond od 25
tisoč dinarjev na 250 tisoč dinarjev.

AMNESTIJA POLITIČNIH KRIVCEV.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) V jutrišnji šte-
vilki »Doma« izide vest o amnestiji vseh po-
litičnih krivcev. Poroča, da se izdeluje zak-
on, ki bo gotov te dni in bo v najkrajšem
času predložen ministrskemu svetu. Kralj da
je pristal na amnestijo že pred svojim prihodom
v Zagreb.

Kulturen boj na češkem.

Praga, 18. avg. (Izv.) Češkoslovaški ško-
fje so izdali novo pastirsko pismo, v katerem
ostro obsojajo držanje vlade in vladnih orga-
nov ob priliki zadnje Husove proslave. Na
strani škofov stoji celokupno katoliško ljud-
stvo češkoslovaške države kot en mož. Češki
katoličani so sklicali v Pardubice velik shod,
katerega se je udeležilo nad 50.000 vernikov,
ki so ogorčeno protestirali proti enostranski
ločitvi cerkve od države. Nemški katoliki pa
so se zbrali na božji poti v Marie-Schein pri
Toplicah in so na svojem shodu zahtevali, da
se izključijo iz šole vsi učni predmeti, ki na-
sprotujejo veri. Oba zbora sta poslala papežu
udanostne brzojavke.

Pred veliko ofenzivo v Maroku

Pariz, 18. avg. (Izv.) Poročila iz Maroka
javljajo, da stoji v Maroku 70.000 mož broječa
španska armada pripravljena za ofenzivo
proti Abd-el-Krimu. Španska ofenziva se bo
začela 24. avgusta na celi črti. Tudi francoski
generali so se posvetovali o pričetku franco-
ske ofenzive.

Varšava, 18. avg. (Izv.) Poljski in estonski
listi poročajo, da sta odšla iz Minska dva
močna vojaška oddelka v Maroko na pomoč
Abd-el-Krimu.

Pariz, 18. avg. (Izv.) »Petit Parisien« po-
roča, da bo maršal Petain prevzel vodstvo
vojnih operacij v Maroku.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Pogajanja z Abd-el-
Krimom so se razbila. Vsled tega pričakujejo
splošno pričetek velike francosko-španske
ofenzive za 24. avgusta. Francozi so pripra-
vili za ofenzivo armado 40.000 mož. Abd-el-
Krim je organiziral dve armadi, eno proti
Francozom, drugo proti Špancem. Nacionalistični
francoski krogi trdno verujejo v zmago
francoskega orožja, levičarski listi pa so pre-
cej pesimistični in opozarjajo na bližajočo se
deževno dobo, ki onemogoča vsak uspeh proti
Kabilom.

Proti vojni v Maroku.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Kongres socialistične
stranke je prišel do zaključka, da odklanja
socialistična stranka vsako odgovornost glede
bojev v Maroku z zahtevo, da čimprej pride
do miru med Francijo in Rifanci. Socialistična
stranka se bo z vsemi silami upirala eventual.
kreditom, ki bi služili kolonialni osvajalni
politiki Francije.

Upor v Siriji.

London, 18. avg. (Izv.) »Times« poročajo,
da zahtevajo uporni Druzi kot glavni pogoj za
mir odstranitev dosedanjega francoskega gu-
vernerja v Džeb-el-druzu. Druzi hočejo pri-
znati francoskega guvernerja, ampak le od
njih izvoljenega. Dalje zahtevajo popolno am-
nestijo in orožje se jim ne sme pobrati.

TURČIJA ZAHTEVA MOSUL.

Angora, 18. avg. (Izv.) Pod predsedstvom
Kemal-paše se je ministrski svet posvetoval
o mosulskem vprašanju. Sklenili so dati tur-
škim zastopnikom pri Društvu narodov nalog,
da zahtevajo ukinjenje angleškega gospodstva
nad Mosulom, ki naj pripade zopet Turčiji.

»Bolno telo«.

V glasilu »Zveze slovenskega kmetskega
ljudstva« je napisal g. Prepeluh članek, v ka-
terem usvaja mišljenje nekaterih Srbov in
Hrvatov, češ da smo mi Slovenci »Bolno poli-
tično telo«. In to bolno politično telo je
Slovenija radi tega, ker je pretežna večina
Slovencev sprejela program SLS, se organi-
zirala v njenih vrstah in podpirala njeno poli-
tiko. In po mnenju tega gospoda smo Slovenci
radi tega »bolno telo«, ker je SLS »klerikal-
na, vsled česar tudi cilji njenega udejstvova-
nja niso v mejah našega ljudstva, ampak izven
njega«. To so tudi — zopet po mišljenju tega
gospoda — vzroki, ki »so jo (SLS) za sedaj
onesposobili postati sodooločujoč element v
državni politiki«. Vkljub temu, da se je —
po mišljenju gospoda Prepeluha — onesposo-
bila, »pa je ona tudi odgovorna za vse, kar se
v Sloveniji zgodi ali opusti.« Milostno dovoljuje
g. Prepeluh SLS še en zadnji trenutek, ko bo
še letos »enkrat in zadnjič pozvana, da izvršuje
mandat, za katerega se je potegovala ob zadnjih
volitvah in za katerega je obljubovala našemu
ljudstvu prav veliko«. In ta zadnji trenutek bo,
da sodeluje pri političnem sporazumu, ki sta
ga sklenili dve stranki: radikalna in Radičeva
stranka. Ti dve stranki sta sklenili, to pod-
črtava g. Prepeluh, samo politični sporazum,
in ne narodni sporazum. Zveza slovenskega
ljudstva, ki ji pripada tudi g. Prepeluh, je le
iz gole nesebičnosti vstopila v vladno in se
priključila političnemu sporazumu, »da pre-
preči popolno izolacijo Slovenije od ostale
države«, prepuščajoč »prostor in odgovornost
za vse dejanje in nehanje v Sloveniji prej-
koslej SLS«.

To so bistvene točke, ki jih pisatelj na-
vaja v svojem članku, da bi opravičil sedanjo
politiko svojih zaveznikov, odgovornost v
Sloveniji pa naprtil drugim. Članek je samo
po sebi razumljivo pisan s samozavestjo in
suverenostjo moža, ki mu je usoda dodelila
tako nalogo, da je edini poklican, da kaže
narodu pot in z viška gleda na vse druge kot
nerazsodno in nesposobno množico, kamor
spada seveda tudi SLS. Zato tudi samozavest-
no vzklia, da imamo Slovenci od te politične
neproznosti SLS veliko škodo«.

Pri vsej stvari gre torej za veliko prož-
nost, ki jo morajo stranke imeti in ki bi jo
seveda tudi SLS morala imeti. In kakšna bi
morala biti ta prožnost? Ali morda v tem, da
bi šest let narodu oznanjevali, da je miro-
tvorna človečanska republika edina dohma,
na katero se mora ljudstvo spričo predstavi-
nikov ljudstva zapriseči? Ali pa morda v tem,
da bi se ves čas od obstoja SHS abstinerili
od parlamenta, oznanjali popolno suverenost
naroda slovenskega in hrvatskega, potem pa
čez noč kratkoma izjavili, da je bila cela
ta dolga sedemletna doba samo eksperimenti-
ranje z ljudstvom, edino z namenom, da bi se
tesneje oklenilo velikega »mirotvorca«. Mor-
da smatra g. Prepeluh za potrebno politično
prožnost to, če kdo skuša vedno bolj licitirati
od avtonomije do federacije, potem od fede-
racije do konfederacije in končno do suve-
rene republike? Kdo se ne spominja na povest
o drobtincah v rajnem »Avtonomistu« in
»Slov. Republikancu«, ki jih edino more po-
birati in dosežati slovenski narod, dokler je
država centralistično urejena? Ako bi hoteli
biti zlobni, bi o tej politični okretnosti še
dalje govorili in črpali dokaze za to okret-
nost iz dolgih stolpcev »Avtonomista« in pa
»Slov. Republikanca«? Pri tem se moramo
čisto resno in trezno vprašati: Je-li mar na-
rod nerazsodna in brezvoljna masa, ki more
politika z njim poljubno igrati in ga vrteti,
zdaj na desno, zdaj na levo? Je-li mar pro-
gram, ki stopi resna stranka z njim pred na-
rod in se poteguje za njegovo zaupanje, samo
preračunjena okretnost za zavajanje volivcev?
Za tako okretnost se mi prav lepo zahvalju-
jemo. Narod ni objekt, ki se z njim eksperi-
mentira in delajo z njegovimi svetinjami pre-
okreti, nego subjekt večnostnostnih pravic in
nositelj neodtujljivega prava, ki ga ne more
in ne sme oni, ki je od naroda legitimiran, da
ga zastopa, nikdar in pod nobenimi okolišči-
nami žrtvovati. Res je eno: Različna so pota
in metode, ki vodijo do vstvarjanja narodnih
idealov. Le ena pot je izključena: da bi se
narod svojim idealom direktno odrekel!

Vprašamo: Čemu je bilo treba dolgih let
boja, niveliranja, trpljenja, če se je a priori

hotelo imeti samo običajno vladno koalicijo dveh strank, ki se politično pomirita in vzameta kot večina vlado države v svoje roke? Ali ne bi gg. Radičič vse to že lahko leta 1920 dosegli, kakor je g. Pucelj tudi dejansko poskušal? Čemu je bilo treba v abstinenco ustvarjati hrvaško vprašanje, a se to hrvaško vprašanje tako lahko reši z enim samim političnim dogovorom, pri katerem se vse prizna za rešeno, kar in kakor je vidovdanska ustava rešila? Čemu ves trud, ves napor, vse trpljenje, vse oviranje državnega življenja? Čemu tiranje ljudstva ravno v nasprotni ekstrem?

Tak političen sporazum je mogla SLS leta 1923 v jeseni imeti. Gospod Prepeluh naj vzame v roko knjigo dr. L. Markovića »Politika« in bo to v predgovoru črno na belem čital. SLS tega političnega sporazuma — in to ji mora služiti samo v čast — ni sprejela. Ze takrat je dr. L. Marković napovedal, da jo bo g. Radičič varal. S tem je seveda hotel pritisniti na SLS, da bi napravila politični sporazum. In če je kljub temu ostala zvesta fronti, ki bi sigurno in v doglednem času zrušila režim PP vlade, ni bil zadnji razlog in vzrok tudi v tem, — poleg onega programa zaveznikov — da je dobila od ljudstva mandat, da se bori za individualnost slovenstva in mu skuša priboriti državno pravno garancijo. Za ta narodni sporazum SLS ni bila onespobljena niti leta 1923 niti je danes onespobljena. O tem naj bo g. Prepeluh čisto miren in pokolažen. Tudi v zadnjem volivnem boju se je SLS pod težkimi pogoji potegovala za zaupanje ljudstva na programu, ki ga je slovensko ljudstvo kot reakcijo na dogodke v letu 1921. samo postavilo in si samo izbralo za svoj nacionalni ideal. O »lažeh« pa naj ne govore stranke, ki so grmele o republiki in lovile glasove z republikanstvom, sedaj pa pristajajo z g. Radičičem na vidovdanski monarhizem. Take prožnosti SLS res ne pozna in je ne bo nikoli poznala.

In odgovornost SLS! SLS se predobro in pregledno zaveda, da nosi pred slovenskim narodom odgovornost za življenske ideale slovenskega naroda. Drobničarji hočejo stvar preokreniti in zabrisati absolutizem centralistično urejene države nad posameznimi pokrajinami države? Zakaj je mogel dr. Žerjav vladata nad Slovenijo? Radi centralizma! Zakaj si sedanjí režim prilasča oblast nad Slovenijo in ne pripusti popolne politične, finančne in gospodarske oblasti nad Slovenijo veliki večini slovenskega naroda? Radi centralizma, ki posameznim organizmom ne pusti svobodne poti razvoja. Naš narod ni tako naiven in politično nezrel, da ne bi uvidel, da vlada večina s par glasovi v centralističnem parlamentu absolutno neglede na to, kako so posamezne pokrajine volile. Zato se pa gg. zavezniki le pripravite na vso odgovornost! Kadar bo zrušen absolutizem — in prej ali slej bo — bo tudi režim v Sloveniji nosil vso odgovornost v Sloveniji.

Kar se tiče izvajanja g. Prepeluha o »klerikalizmu« in o njegovih ciljih, ki so izven meja naše države, bi bilo deplasirano, ko bi hoteli SLS pred temi napadi braniti. Mi pač nismo stranka, ki bi hotela s politično organizacijo stranke komu vero vsiljevati ali mu jo jemati, ali pa celo novo ustvarjati, kakor to hoče veliki prerok na jugu in intimni prijatelj g. Prepeluha. To klerikalno delo prepustimo antiklerikalnim sporazumašem.

Zdelo se nam je potrebno in dolžni smo biti slovenski javnosti, da odkrito in jasno odgovorimo. Raznih varihov nam ni prav nič treba. O politiki SLS bo odločalo edinole slovensko ljudstvo in nihče drugi. In to ljudstvo zna prav dobro razločevati, kaj je politični in kaj je narodni sporazum. To ljudstvo prav dobro ve, kaj se mu je govorilo pred volitvami in kaj se je godilo po volitvah. H koncu bi pripomnili samo to: Če je sploh kdo pokli-

Fran Bonač:

Izpod Eifflovega stolpa.

(Konec.)

Napram tujcu so nad vse postrežljivi, ušljudni... gladki v vedenju, polni živega okusa. Seveda je sedaj boljši del Pariza malone ves zunaj in večji del virov prave, lepe, zares odlične izobrazbe zaprt. Vendar opera še poje in kako poje, in po nekaterih manjših, resnih gledališčih vidiš vso prožnost, ves polet in izredno gibčnost francoske duše. Razstava še vedno požira cele reke ljudi in zvečer, ko plapolata ob Seini na mirijade raznobarvnih lučic, ko sipljejo vodomete, kaskade itd. v drznih skokih, elegantnih lokih v najrazličnejših bojah se lesketajo srebrno vodo okoli sebe, ko fanfare trobijo iz pročelij in hodnikov ogromnih palač stare galske melodijske, ko korakaš po trgu la Concorde, ki je kakor svetla zvezda ugrabljena nebesnemu svodu in prikovana na pariška tla, tedaj res ne veš, kdaj in kaj bi ti bolj ugajalo: ali trg sv. Petra v Rimu v letošnji bajni razsvetljavi ali Benetke v majniškem čaru bengalične noči ali naša Slovenija v enodnevnem avtomobilskem diru preko nje... Ze sedaj pišejo pariške novine in se vprašujejo, kam neki pojdejo tedaj, ko razstava dekorativnih umetnosti mine. Jugoslovanski oddelek na razstavi je sicer prav fletkan, ampak zares prava slika naše žive bratske ljubezni, tako da so se naši Probudarji, ko so tukaj bili, opravičeno je-

can izven SLS naši stranki dajati nasvete, prigovarjati ali očitati kaj njeni politiki, je sigurno to, da je v to najmanj poklican gosp. Prepeluh.

Vstop Nemčije v Društvo narodov.

London, 18. avg. (Izv.) Iz Berlina poročajo, da bo nemška vlada sprejela francoski stvarstveni predlog na znanje in da bo v najkrajšem času zaprosila za sprejem v Društvo narodov.

RUSIJA PROTI VSTOPU NEMČIJE V DRUŠTVO NARODOV.

Rim, 18. avg. (Izv.) O nameravanem vstopu Nemčije v Društvo narodov je izjavil ruski sovjetski poslanik v Rimu Kesencev sledeče: Varnostna pogodba ima namen preprečiti vsako zblizanje med Rusijo in Nemčijo. Nemčija naj postane torišče diplomatskega boja med Rusijo in Anglijo. Nemčijo hočejo v Društvo narodov prisiliti, da zavzame napram Rusiji sovražno stališče. Zato Rusija teh načrtov ne more mirno gledati. — Sicer pa Rusija in Italija ne kažeta prevelike vneze za Društvo narodov.

Veliki protižidovski izgredi na Dunaju.

Dunaj, 18. avg. (Izv.) Na Dunaju zboruje kongres židovskih sionistov. Kongres židov pa so smatrali dunajski nemško-nacionalni krogi za predržno izzivanje čistokrvnega germanskega Dunaja in so uprizorili kot protest proti kongresu viharne poulične demonstracije. Demonstrantje so se zbirali v večjih gručah po vseh velikih ulicah, ki vodijo v notranjost mesta. Na njihovem pohodu jih je ustavila številna policija, nakar je prišlo do krvavih spopadov med stražniki in demonstranti. Razgrajati so pobili mnogo šip na raznih velikih kavarnah in restavracijah. Policija je zaprla okoli 80 demonstrantov zaradi upornosti.

ZA UREDITEV MEDZAVEZNIŠKIH DOLGOV.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Francoski finančni minister Caillaux odputuje v kratkem v London, kjer se sestane s svojim angleškim tovarišem Churebillom. Obravnavala bosta vprašanje ureditve medzaveznikiških dolgov. Francozi upajo doseči znatno znižanje svojih dolgov Angliji. Ta dolg znaša 623 milijonov funtov šterlingov.

BALDWIN NA LETOVIŠČU.

London, 18. avg. (Izv.) Angleški ministrski predsednik Baldwin je odšel v kopališče Aix-les-bains.

TURSKI VSTASI OBSOJENI.

Angora, 17. avg. (Izv.) Neodvisnostno sodišče je obsodilo 11 članov revolucionarnega reformističnega odbora na smrt na vešalih, sedem pa na daljše prisilno delo. 19 oseb so oprostili.

CANG TSO LIN UMRL ?

Newyork, 17. avg. (Izvir.) Sem so došla poročila, da je vojaški guvernér Mandžurije, maršal Cang Tso Lin nenadoma umrl. Poročilo doslej še ni potrjeno.

Beleške.

Iz »Jutrovega« vrtca. »SDS je po svojem kulturnem in političnem delu politični predstavnik jugoslovenske ideje med Slovenci. »Slovensko vprašanje« torej obstoji v borbi med jugoslovenskimi in med separatističnimi elementi Slovenije. Država ne more zapirati oči pred tem vprašanjem in to tem manj, ker ono v prvem svojem izrazku, t. j. stremljenju

po lastni državnosti, zadeva ob korenine državnega »obstoja«. — Tako piše »Jutro« in je torej srečno dognalo, kaj je slovensko vprašanje, ki ga je g. Žerjav zanikal. Slovensko vprašanje je borba med jugoslovenskimi in med separatističnimi elementi Slovenije. Jako interesantno in vsekakor originalno! Potemtakem je hrvaško vprašanje borba med radičevci in zajedničarji, srbsko vprašanje borba med radikali in demokrati itd. In potemtakem, ko bi SDS ne bilo, bi tudi slovenskega vprašanja ne bilo, kakor bi ga ne bilo, ko bi ne bilo SLS. In ko je »Jutro« na ta način vprašanje slovenskega vprašanja rešilo, je izvršilo obenem veliko državotvorno delo, predočivši »državi«, da je slovenski narod, ki je po svoji ogromni večini izven SDS, separatističen element, čegar stremjenje »zadeva ob korenine državnega obstoja«. Ali »Jutro« res misli, da je korenine državnega obstoja s svojo neprestano separatistično gonjo kaj utrdilo? In ali res misli, da mu bo to bajko o antidržavnih Slovincih še kdo verjel?

Koroška rana.

Ako je bil kdo koča iz zasede napol ubil, da bi ga oropal njegovega imetja, potem se pa, čim ga zalotijo, posmehljivo izgovarja, češ: »Glejte, sam mi rad daje, kar ima, saj se nič ne brani!« — je to pravi zločinski cinizem. Ta primer nam prihaja na misel, kadar se oblastniki v avstrijski republiki sklicujejo na tisti del koroških Slovincem, kateremu so v šolah ponemčevalnicah in vrhu tega z zlorabo javne oblasti in svoje vsestranske premoči ubili živo narodno zavest in narodni ponos ter pravijo: »Slovensko ljudstvo samo ne mara slovenskih šol«. Res je zrasla na Koroškem — kakor z boleštvu priznava to zadnji »Koroški Slovenec« — cela generacija, ki se v javnosti sramuje svojega slovenskega pokolenja in ga zatajuje, toda istotako je res, da pa pod domačim krovom celo ta generacija še goji izključno slovensko besedo in treba bi bilo le nekoliko ugodnejšega vetra, pa bi vse posilnemstvo v par letih izgnilo brez sledi.

Danes je pa pritisk na slovenstvo na Koroškem hušji nego je bil kdaj preje, saj so se nemški oblastniki zakleli, da morajo tekem enega rodu, to je v 30 letih ponemčiti zadnjega Slovenca. Oblasti, orožništvo, vojaštvo, hackenkreuzlerji, heimatschützerji, Jugendbundovci in kakor se še imenujejo ostala nemškofašistovska društva, ki imajo edini namen, služiti ponemčenju Koroške — obkoljujejo danes slovenstvo na Koroškem in mu skušajo onemogočiti vsak gibljaj. V zadnji dobi so potegnili v to obkoljevalno vojsko tudi cerkev, kar je tembolj obžalovati, ker je dejstvo, da so vsi koroški slovenski renegati tudi za cerkev popolnoma izgubljeni. Tako ugotavlja zadnji »Kor. Slovenec«, da so se med Slovenci na Koroškem pod vplivom ponemčevalnega dela razširila vsa mogoča »nemška« društva in vse mogoče »nemške« politične stranke, a med vsemi ni niti enega katoliškega društva in krščansko-socialna stranka nima med njimi niti ene organizacije.

Kakšna je še danes koroška praksa nasproti Slovincem, nam dobro ilustrirajo sledeči najnovejši slučaj, ki o njih poroča »Kor. Slovenec« z dne 12. t. m. Tu čitamo: »Pred nami leži odlok dež. finančnega ravnateljstva v Celovcu, št. 829, po katerem se potrjuje obsodba urada za odmero davkov, št. 3-22, od 18. jul. 1925, da mora posojilnica v Glinjah plačati kazni en milijon kron, ker je letne računске zaključke predložila, kakor vedno dosedaj, v slovenskem jeziku. Enako se godi posojilnici v Šmihelu. Ob enem se grozi, ako posojilnica do 10. avgusta t. l. ne vloží nemške prestave zaključkov, da bo morala plačati še dva milijona kron. Kot zabela se še pripominja, da ni mogoč noben nadaljnji priziv. —

Na tak način se ubija raba slovenščine v javnem življenju! In če bodo poslej slovenska društva, da si ohranijo golo življenje, rabila v občevarju z oblastmi samo nemški jezik, bodo nemški oblastniki, veseli svojih uspehov, zopet kazali na Slovence, češ: »Saj sami ne marajo slovenščine!«

Na drugem mestu poroča »Kor. Slov.«, da so orožniki v Globasnici pred kratkim povodom neke svatbe trgli z okrašenih voz modre in rdeče trakove, češ da so srbski! A tudi redna avstrijska državna vojska se neposredno udeležuje nemškofašistovske akcije proti Slovincem. O tem poroča naslednji dogodek, ki se je nedavno pripetil v Grebinju: »Vsled strašne povodnji 8. julija je napravila voda veliko škodo od Savinje planine čez Klošter in Grebinj. Za prvo pomoč je poslala vlada vojake, asistentni odelek A. J. R. 11-I, ki so po štirinajst dnevnem delu spravili zopet potok v staro strugo. Preden so vojaki zapustili Klošter, so udrlí v župnišče ter sneli tam dva slovenska napis. Nad vratni župnega urada je visela od leta 1903. deska z napisom: »Hvaljen bodi Jezus Kristus« in ta napis se je v slavnostnih prilikah, posebno kadar je prišel g. knezoškoč, že nešteto krat rabil. Drugi napis se je glasil: »Kancelija je odprta koj po sv. maši«. Na mesto prvega je obesila ta junaška druhal grdo umazano desko in drugi napis so zamenjali z nemško-slovenskim. Vse to se je zgodilo ob župnikovi odsotnosti.« — V Italiji rabijo fašisti za taka »junaštva« k večjemu milico, v Avstriji se pa skuša na ta način proslaviti redna vojska. Dejstvo je, da je danes koroški Slovenec, ako nastopa kot tak, na vseh oblasteh toliko kot brezpraven: na glavarstvu, na sodišču, na davkariji, kjer mu režejo že kožo s telesa, v svojem jeziku ne najde ne pravice ne usmiljenja. V domači vasi preže nanj učitelj, orožnik in fašist. Ali je potem čudno, da se je del ljudstva udal v svojo usodo in se omejil na obrambo svoje narodne bitnosti le še v neposrednem območju svojega domačega ognjišča? —

Vprašati se moramo: Kako je vendar mogoče, da si upa mala, slaba Avstrija na ta način ravnati z onim delom svojega prebivalstva, ki spada po krvi in zgodovini k narodu sosednje jugoslovenske države? Ali si je mogoče misliti, da bi si upala Avstrija tako ravnati — z Italijani? In notabene — mi sklepamo z Avstrijo pravkar dalekosežne trgovanske pogodbe. Ali naša diplomacija kaj misli na to, da bi se dale od avstrijske republike izposlovati garancije za narodne pravice koroških Slovincem kot protiusluge za velike koncesije, ki jih dajemo mi v trgovinskem oziru Avstriji? Če v Rimu nismo ničesar dosegli za Slovence in Hrvatce ob Jadranu, bi se dalo to nekako razumeti; toda da tudi našemu narodu v Avstriji ne moremo nuditi najmanjše pomoči in opore v trenutkih, ko oddajamo velike ugodnosti, tega dejanskega ni mogoče verjeti.

Kmetijski tabor v Dravljah

priredi Okrajna kmetijska zveza za ljubljansko okolico v nedeljo, dne 23. avgusta 1925 ob 2. uri popoldne.

Govorita poslanca Brodar in Smodej.

TA DAN VSI V DRAVLJE!

Pred zborovanjem seja Okr. kmetijske zveze.

Poslanca bosta po shodu volivcem na razpolago za razgovor.

zili... Toda kam sem zašel, saj vendar korakam po lepem mostu trga Concorde, ki je narejen iz kamnov stare trdnjave Bastille, ki jo je ljudska jeza do tal porušila. Na mestu, te trdnjave stoji prelepa Colonne de Juillet, visok steber, ki nosi 390 imen in spodaj pod njo je pokopanih 810 žrtev, ki so padle za svobodo domovine. Gorí nad stebrom pa plapolata krilatí ženij francoskega ljudstva in otreša od sebe verige robstva. Lepo je sicer otrešiti verige robstva, samo da pridobljena svoboda ne pade v še hušje robstvo in nasilstvo. Vedno je bilo tako v zgodovini človeštva. Tedaj, ko je francoski narod ukal nasproti svoji svobodi in se oprostil za vedno tiranstva monarhije, je meč sekal in sekira drobila glave 160 duhovnikom, ki so bili zaprti v starem karmeliškem samostanu v Rue la Cassette. Sedaj tam mirno počivajo skupaj z velikim Ozanamom, dobrotnikom človeštva. Morda bodo že drugo leto proglašeni blaženini. Svoboda! Bratstvo! Enakost! Lepe, bajne besede, ki se leskečejo na pročelju mogočnih pariških palač. Tudi na cerkvi de la Madeleine, ki ima čisto značaj grškega templja in ki je bila prvotno namenjena kot »hram slave« starih vojakov velike Napoleonove armade, stojte te besede. Kje se bolj podajo nego na hramu Onega, ki je svetu zares prinesel svobodo, bratstvo, enakost, in za ta sveta načela dal tudi svojo kri. Od francoske revolucije do ruskega boljševizma je pot posuta z mrtvaškimi glavami, ki so kakor posmeh teh treh besed. Kako vse drugače pa stojte pred nami: sveta

Genovefa, zaščitnica Pariza, Ivana d'Arc, Mala Terezika od Deteta Jezusa, tudi umrli patriarh petrograjski Dositej, župnik iz Arsa in drugi nešteti... Zatopljen v davne čase grem dalje in naenkrat, glej, iz mosta Sully čuden prizor... Črni nakopičeni oblaki se razkropé, medla rumenkasta zelena svetloba se razlije pred menoj in iz te svetlobe moli ven na eni strani temni masiv cerkve Notre Dame, na drugi pa — pač igra perspektive — koj zraven stolp Eiffel ves ožarjen in razsvetljen. »Citroen«, avtomobilna tvrdka, največkrat zažari. Simbolična antiteza dveh dob. Koliko je teh naših dobrih Gospé v Parizu. Kakih 14 cerkev posvečenih naši dobri Gospod pod najbolj različnimi naslovi. Te vse prinašajo srečo Parizu, kakor one šmarnice, ki jih prvega majnika pariške cvetličarke nudijo meščanom s prijaznim nagovorom: Le izberite, izvolite, gospod, šopek šmarnic: ça porte bonheur! one prinašajo srečo. Poleg sladkega Srca Jezusovega tudi Marija, rajska šmarnica, na raznovrstnih krajih skoroda štirimilijonskega mesta prinaša blagoslov in srečo temu simpatičnemu, s tolikimi darovi oblagodarjenemu ljudstvu.

Koliko dobrega bi rada še francoska duhovščina storila svojemu ljudstvu, ampak primanjkuje strašno delavcev v vinogradu Gospodovem! Pomislite: v 19. okraju se nahaja župnija sv. Janeza Krstnika. Ta sama je tako velika kot naša Ljubljana cela. V njej pa je zaposlenih komaj sedem duhovnikov. Ti storé kar morejo. Rekel sem že, da se ljudstvo nad

vse dostojno vede v cerkvi, pa prav vsi, tudi taki, ki drugače nikoli v cerkev ne pridejo. Imel sem priliko opazovati najrazličnejše pariške sloje pri pogrebih, porokah, krstih, in reči moram: tolike resnobne in prelepega obnašanja dobiš samo le še pri Nemcih. Tudi drugače je Francoz miren, resen, dostojanstven. Na ulici, v tramvaju, podzemski železnici (ta sama prevozi dnevno okoli 1 milijon ljudi), v čakalnicah vidiš povsod le mirne, pridne, podjetne ljudi. Malokdaj kak prizor surovosti ali pijančevanja. Tu se uči, brate moj, korektnega vedenja, pa ne samo ti fant nabornik, marveč tudi ti inteligent krokar!

Pisal bi in pisal cel dan in celo noč naprej, da bi vsaj nekoliko napisal o tem velikem mestu... toda je drugega dela dovolj in treba hiteti obiskat okolico, zibko svete Terezike, te najmodernejše, najljubkejše svetnice, zibko Napoleonovo, Versailles, morda Lourdes, največje pristanišče za zrakoplove na svetu itd. Toliko smo se pa že Pariza nagledali, da bomo lahko o njem veliko vam predavali pri raznih predavanjih.

Za konec še nekaj. Francoska duhovščina in katoliško ljudstvo je sedaj med seboj zvezano z najboljšimi vezmi. Znane so strašne žrtve francoske duhovščine v tej vojni in vprav zato duhovščina in kongregacije vztrajajo sedaj neomajno v svojih svetih pravicah. Pred nedavnim časom je Pariz doživel ta-le prizor: Bilo je ob šestih zvečer. Nepregledna vrsta kočij, avtomobilov, avtobusov itd. se je pomikala preko sijajnih Elizejskih vrtov. Na-

Dnevne novice.

Zlato poroko sta dne 15. avgusta praznovala gospod Jakob Bajželj, trgovec s siti in žimo v Stražišču pri Kranju ter njegova soproga Apolonija. Slovesnosti se je udeležila mnogobrojna družina obih jubilarjev in bližnji sorodniki. Cerkevne obrede je izvršil domači župnik g. Šarc v župni cerkvi v Smartnem. Zlatoporočenca sta ob tej priliki naklonila revežem izdatno podporo.

Ostra sodba o zagrebaških svečanostih. V članku »Značaj zagrebaških svečanosti piše Hrvat« med drugimi: »Vladno časopisje se trudi izkoristiti veliko manifestacijo hrvatstva v prilogi vlade. Ta poskus je nedostojna profanacija one misli, ki je v teh dveh dneh zbrala toliko ljudi v Zagrebu. Kdor je opazoval občinstvo, kateremu je govoril Radič, in kdor je štel glasove odobravanja — dali so se lahko šteti — ta je videl, da je to poraz, a ne triumf Radičeve politike. Sokolski zlet ni bil Radičev javni shod, ki naj bi njegovo politiko odobril. Zakaj pa ne skličejo gospodje sestanka svoje stranke v Zagreb? Takrat bi videli, kako bi govorili v sporazumu. Hotelo bi pobavati splošno narodno prirediteljstvo s svojimi strankarsko barvo pa je skrajno netaktno.«

Novice s kranjskega okraja. Konj je ubil gospodarja Novaka v Trbojah pri Smedniku v torek, 10. avgusta. Pri naprežanju je gospodar udaril konja, konj pa je udaril gospodarja nad trebuh na ledvice. Novak je kmalu nato izdihnil. — Mestna občina v Kranju je otvorila pred kratkim lastno mesarjijo. — Vihar s ploho in točo, bliskom ter treskom so imeli v Velesovem pri Kranju preteklo soboto popoldne ob 6. uri. Bil je tako silen, da je več gozdocenov podrl in nekaj odkril. Škode je več tisoč dinarjev. — Ajda, veselje čebel in sladko upanje čebelarjev, je tu, nam pišejo z Gorenjskega. Ajda obilo pričenja cveteti in obeta dobro boro. Novi zboljšani Znidaršičevi panji, ki se izdelujejo v Škofji Loki, se pridno naročujejo. Najboljši so oni po 325 Din. Čebelarji, sezite po njih, dokler je še kaj zaloga. Saj dobro orodje delo prikraja. — Temperatura je padla od + 24° na + 12°. Sava je močno narasla. — Mila zima bo letos. Znamenja: os, sršenov in čmrljev je letos prav malo. 100 letna skušnjava pa uči, da te živali ostajajo daleč proč od slovenskih stanovanj, kadar se jim ni bati ljute zime, nasprotno pa tišče k človeškim stanovanjem, kadar se boje hude zime. Bomo videli, če je res.

Povpraševanje po srečkah efektne loterije v St. Vidu na Dolenskem raste vsak dan. Odbor v St. Vidu ima polne roke dela z reševanjem naročil. Tudi iz novomeškega okraja jih je prišlo polno. Vsem prijateljem št. viške loterije v Novem mestu in okolici naj bo sporočeno, da se v Novem mestu dobe srečke v trgovini Katoliškega tiskovnega društva. — Na štajerskem, odkoder prihaja tudi mnogo naročil, se prodajajo srečke pri Zenski zoezi v Mariboru.

Anketa o melioracijskih delih v Sloveniji. V zmislu sklepov konference vodnih zadržev, ki se je vršila nedavno pri kmetijskem ministrstvu v Beogradu, sklicuje glavni odbor vodne zadruge za Ljubljansko barje, ki je največja vodna zadruga v Sloveniji, za dan 22. t. m. ob 11. uri dopoldne v sejno dvorano Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg 3-2 posvet (anketo) o melioracijskih delih v Sloveniji, osobito o osuševanju močvirij, regulaciji potokov in rek itd. Anketa so povabljeni vsi merodajni činitelji, predvsem velika župana ljubljanske in mariborske oblasti, mesto Ljubljana, poslanski klubi ter vse obstoječe vodne zadruge. Glavni predmet posveta bo vprašanje finansiranja že započelih, a nedovršenih osuševalnih ter drugih melioracijskih del v Sloveniji v okviru od glavnega ravnateljstva voda zasnovanega programa za njih dovršitev.

Glavni odbor za obdelovanje barja razpisuje v Uradnem listu št. 74 z dne 6. avgusta

ofertalni natečaj za zgradbo novega jezua čez Gradaščico in Mali graben pri Kozarjih na podlagi načrtov za regulacijo Gradaščice, Glinščice in Malega grabna. Ponudbe je poslati do 20. t. m. imenovanemu Glavnemu odboru (Turjaški trg 3-2). Načrti in proračunane mere se dobe istotam.

Fara pri Kostelu. Dne 15. t. m. med 6. in 7. uro zvečer je nastal tu hud naliv in je treskalo. V Vasi je udarila strela na prag hiše št. 9. ter ubila 41 letno dekle Nežo Briški.

Okrajna kmetijska zveza za ljubljansko okolico priredi dne 23. avgusta ob 2. uri pop. »Kmetijski tabore« v Dravljah. Da pa radi službe božje občinstvo ne bo v skrbeh, sporočamo, da bo ena sveta maša ob 6, druga ob 10. Ob 5 popoldne pa bodo litanije. Toliko na znanje glede bogoslužja.

Premeščenja v poštni službi. Premeščeni so poštni uradniki in uradnice 4. skup. II. kat.: Ana Zorec iz Maribora v Ribnico na Pohorju; Pavel Rabič iz Ptuja v Rogoševce; Pavla Zajc iz Apač v Maribor; Franc König iz Ljubljane v Maribor; Antonija Koželj iz Moravca v Ljubljano; Mara Kržišnik iz Maribora v Sv. Lovrenc pri Mariboru; Rezika Prijatelj iz Kranja v Ljubljano; Joško Campa iz Ljubljane 2 k Ljubljana 1; Olga Skubic z Rakeka v Ljubljano; Josip Savelli iz Zalca v Celje; Ana Fabjančič iz Ljubljane v Konjice; Josipina Hočevar iz Celja v Polzelo.

Premeščenja v sodnopisarniški stroki. Višji pisarniški oficial v Mekonomu Anton Keržan je premeščen v enakem svojstvu k deželnemu sodišču v Ljubljano.

Iz sodnopisarniške službe. Postavljena sta po potrebi službe: pristav pomožnih uradov v 2. grupi III. kategorije stola sedmorice odd. B v Zagrebu Viljem Hrovat za pisarniškega oficijala v isti grupi in kategoriji pri okrajnem sodišču v Mokronogu in pisarniški oficijal v 4. grupi II. kategoriji okrožnega sodišča v Novem mestu Ivan Jarc za pristava pomožnih uradov stola sedmorice, odd. B v Zagrebu v isti grupi in kategoriji.

Razstava psov v Zagrebu. Ob priliki velike lovske razstave v Zagrebu priredi Zagrebački zbor tudi razstavo psov lovskih in nelovskih. Razstava se odpre dne 8. septembra ob 8 in se zaključi 9. septembra ob 18. Razstavbo se lahko tudi taki psi, ki sicer nimajo rodovnika, ki pa vendar vsaj v glavnem odgovarjajo plemenskim znakom svoje pasme. Žival mora biti stara najmanj 9 mesecev in mora biti popolnoma zdrava. Prijavnina znaša za nelovske psi 50 Din, za lovske pse pa po 30 Din. Poklicni lovcu plačajo samo po 10 dinarjev za psa. Železniška uprava je dovolila 50% popusta. Prijave je poslati na Slovensko lovsko društvo v Ljubljani. V prijavi je navesti ime psa, pasmo, spol, starost in po možnosti tudi imena staršev. Če ima pes rodovnik, je navesti tudi številko rodovne knjige. Vse zadevne objave v časopisih se s tem popravljajo oziroma dopolnjujejo. — Odbor Slovenskega lovskega društva.

Lovska razstava v Zagrebu. Prosim vse člane »Slov. lov. društva«, ki bi bili pripravljene pomagati pri zbiranju in urejevanju gradiva za zagrebaško lovsko razstavo, da se javijo v moji pisarni. Stvar prav nujna! — Dr. Lovrenčič, predsednik.

Strojna mornariška podčastniška šola v Gjenoviču (Boka Kotorska) sprejme 1. novembra 1925 leta do 100 gojencev, ki se bodo uvrstili v XI. učeniški razred, ki traja dve leti. V tem času se bodo gojenci izobrazili v strojni stroki in se bodo mogli na tej podlagi uporabiti v strojnem in elektrotehničnem poklicu. Konkurzi so se razposlali vsem vojnim okrožjem kakor tudi županstvom večjih mest.

Sv. Višarje. Iz župnij Jesenice, Koroška Bela, Sv. Križ nad Jesenicami sta pohitela na Veliki Šmaren na Sv. Višarje 802 romarja. Ob 1 popoldne je vlak privozil na Trbiž. Po

vsej dolini so ljudje vlak z veseljem opazovali, na kolodvorih pozdravljali in rekli, da tako dolga vlaka iz Jesenic na Trbiž od 1. 1919. še ni bilo. Prvi, najurnejši izmed romarjev so bili kmalu po 4. uri že vrhu gore; do mraka so prišli tudi drugi do zaželjenega cilja. Sicer je malo pršil včasih dež, a ni motil razpoloženja, ki je bilo vso pot tako domače prijateljsko. Zvečer ob 8. uri je bila pozdravna pridiga, ki jo je imel v vnešenih besedah gorenjski rojak P. Romuald Ovsser. Nato je imel župnik iz Koroške Bele g. Zbontar pete litanije, pri katerih je vsa cerkev navdušeno odpevala. V nedeljo zjutraj so bile sv. maše od 4. ure dalje; ob 6. uri pridiga in sv. maša z blagoslovom; oboje je služil jeseniški rojak, stolni kanonik dr. Klinar. Najljubkejši je bil prizor med 4. in pol 6. uro, ko so skozi poldrugo uro v dolgih vrstah pristopali moške, fantje, žene in dekleta k sv. obhajilu. Vsi radostni so prihitali k Mariji, da prejmejo tam Jezusa v srce. — Ob 8. uri so se romarji poslovili od Matere božje, ponovno jo proseč, naj varuje nje in vse tri župnije s svojim materinskim varstvom. Čč. gg. duhovniki na Sv. Višarjah so nas romarje sprejeli navdse prijazno. V cerkvi so nam bili ves čas na razpolago. Kar je bilo v njih moči, so nam poskrbeli za stanovanja. Vsem, posebno pa ljubeznjivemu g. župniku Božo Monkarju naj povrne Marija ves obilni trud! — Hvala ležno pripominjamo, da so šle vse oblasti romarjem ljubeznjivo na roko, tako g. veliki župan, žel. ravnateljstvo, okranjo glavarstvo. Enako ljubeznjivo je nudil romarjem ugodnosti kr. italijanski konzulat v Ljubljani v vsakem oziru. Tudi italijan, železniško ravnateljstvo je dovolilo pri vožnji popust. Vsem se romarji pristrčno zahvaljujejo. Posebna zahvala pa g. postajenačelniku jeseniškemu za vso tako skrbno naklonjenost! Končno iskrena zahvala g. župniku svetokriškemu za vzorno vodstvo romanja!

Amerikanski Slovenec na plani! Pred dobrim letom je bila Slovenska katol. tiskovna družba »Edinost« v Chicagu kupila najstarejši ameriški list »Amerikanski Slovenec«. Na ta način se je list, ki je bil v tujih rokah, ohranil slovenstvu in prišel v zanesljive roke. Nato sta se oba lista SKTD: »Edinost« in »Amerikanski Slovenec« združila in izhajala skupaj pod obojnim imenom. V tem so slovenski katoliški krogi izvedli finančno akcijo za ustanovitev slovenskega katoliškega dnevnika, ki je sedaj zagotovljen in začne po vsej priliki izhajati še letošnjo jesen. Sedaj je bilo treba rešiti še vprašanje, kako ime nosi bodoči dnevnik. Vodilni krogi so rešitev prepustili ljudstvu, to je naročnikom; razpisali so anketo, ki je trajala od 23. junija do 25. julija t. l. Izid je ta, da je zmagal ponosno ime: »Amerikanski Slovenec«, za katerega se je izreklo tri četrtine naročnikov (ena četrtina se je izrekla za »Edinost«). Tako bo »Amerikanski Slovenec«, ki je pred 34 leti prinesel ameriškim Slovincem prvo tiskano besedo v domačem jeziku, tudi v bodoče dvigal v veliki, svobodni Ameriki prapor slovenske narodne in katoliške misli. Bodočemu ameriškemu tovarišu želimo vnaprej najlepših uspehov!

Slovenska mašniška 25 letnica v Ameriki. Dne 26. julija t. l. je obhajal v župni cerkvi sv. Stefana v Chicagu srebrno sv. mašo Rev. John Miklavčič. Jubilant, bivši dolgoletni župnik pri Sv. Treh Kraljih, je prišel v Ameriko spomladi 1921. Deloval je najprej pri Sv. Vidu v Clevelandu, potem pri Sv. Lovrencu v Nemburgu, končno pa je postal župnik pri Sv. Jožefu v Leadville-u, Colo. Tu ga je zadela nesreča, da je pogorela župna cerkev. Takoj se je lotil dela in sezidal novo, še lepšo cerkev. Ko je vse dovršil, je odšel k slovenskim frančiškam, kjer se sedaj pripravlja, da vstopi v red sv. Frančiška in se popolnoma posveti misijonskemu delu med ameriškimi Slovinci. Srebrnomašniških slovensosti se je udeležilo veliko slovenskih duhovnikov in množice slovenskega ljudstva.

Samomor Slovencev v Kaliforniji. V Porterville, Calif., se je ustrelil premožni Slovenec Anton Suštarič, doma iz novomeške okolice. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Slovenska cerkevna umetnost v Ameriki. Slovenska cerkev v Evelethu, Minn., je ena največjih, vrhutega pa najlepša v celi takojšnji župniji. Pravkar je cerkev poslikal akademični slikar John Gosar; delo se mu je tako pokrečilo, da so župljani vsi prevzeti nad lepoto cerkve. Tako poroča »Am. Slov. Edinost«.

Dar sv. očeta Ameriki. Papež Pij XI. je poklonil Ameriki v priznanje njene vneme za katoliško stvar truplo sv. Kristine, ki so ga 23. julija t. l. izkopal iz katakomb in ga v spremstvu škofa I. Gallaglierja odpravili v Ameriko. Truplo sv. Kristine bo počivalo v clevelandski katedrali. To je prvo svetniško truplo iz rimskih katakomb v Ameriki.

Sprejem gojencev v podčastniško šolo za bolniške strežnike v Nišu. Ta šola bo s 1. oktobrom t. l. sprejela 100 gojencev. Pogoji so sledeči: 1. Gojenec mora biti državlján kraljevin SHS, kar dokaže z občinskim potrdilom; 2. biti ne sme mlajši od 17 in ne starejši od 21 let; 3. dovršiti je moral vsaj osnovno šolo, kar dokaže s spričevalom, ako pa ne prihaja neposredno iz šole, mora predložiti navrstveno izpričevalo občinske oblasti, iz katerega je razvidno, da ni sodno kaznovan ne obtožen; 4. imeti mora od staršev ali varuha potrjeno dovoljenje, da vstopi v šolo;

5. biti ne sme oženjen, kar dokaže s potrdilom cerkvene ali občinske oblasti. — Kandidati, ki prihajajo iz kadra, morajo izpolniti sledeče pogoje: 1. dovršiti so morali rekrutsko šolo; 2. komanda jih mora priporočiti kot dobre vojake; 3. ne smejo biti ne kaznovani ne obtoženi; 4. biti zadostno pismeni, kar se oceni pri pregledu; 5. ne smejo biti oženjeni; 6. ne smejo biti stari nad 23 let; 7. ako še niso dovršili 21 let, morajo imeti dovoljenje staršev ali varuha, da vstopijo v šolo. Prošnje je poslati na naslov: Komandant Bolničarske podoficirske šole v Nišu. — V. prošnji je treba izjaviti, da pristaja kandidat na vse predpisane obveznosti, katere se morejo zvedeti na vsaki vojni komandi ali ustanovi. Prošnje se kolekujejo s kolekom po 5 Din, priloge vsako z 2 Din. Rok za prijavo do 15. septembra t. l. Kandidati se morajo 25. septembra osebno predstaviti v šoli v Nišu, za kar dobe na najbližji vojni komandi brezplačni vozni listek. — Poveljstvo ljublj. vojnega okrožja.

Pogoji za sprejem v poštno službo. Po odloku gospoda ministra za pošto in brzojav od 5. avgusta t. l., št. 46.981, zadošča za sprejem v stalno poštno in brzojavno šolo v Beogradu dovršitev šestih razredov gimnazije ali realke ali pa tudi drugačna, ena k o v r e d n a šolska izobrazba, n. pr. štirje razredi gimnazije ali realke in dva razreda trgovske akademije ali kakega drugega enakovrednega zavoda. (Do sedaj je bilo predpisanih šest razredov gimnazije ali realke; druge šole se niso upoštevale.) Rok za vpisovanje v poštno in brzojavno šolo je podaljšan do 25. avgusta t. l. Sprejeti kandidati se morajo javiti dne 1. septembra t. l. ob 8. uri pri upravniku šole, kjer bodo po šolskem zdravniku preiskani.

Ponarejene obveznice vojne odškodnine. Iznajdijiva belgrajska trgovca Alkalaj in Gros sta že pred več meseci hotela poskusiti svojo srečo s ponarejenimi obveznicami vojne odškodnine ali s takozvano »šteto«, kakor imenujejo na kratko ta vrednostni papir na borzi. Budimpeštanski tiskar, pri katerem sta dobičkanosno »šteto« naročila, pa se je skesal v zadnjem trenutku in je stvar prijavil policiji. Sedaj pa je neka druga družba spravila v promet ponarejeno šteto. Neki bančni uradnik v Beogradu je spravil v promet okoli 600 ponarejenih obveznic, ki pa se jako lahko spoznajo po sledečih tiskovnih napakah v besedilu »agoditaka« mesto »zgoditaka«; »svoke« mesto »svake godine«; »zastarevaju ti godinu« mesto »zastarevaju za godinu«; »kasima« mesto »kasama«; »zastarevaju« mesto »zastarevaju«. Nekaj pomot je tudi v številkah. A že našete napake zadoščajo, da vsak lahko spozna falzifikate na prvi pogled.

Naknadna prijava depoja vrednostnih papirjev naših državljanov pri poštni hranilnici na Dunaju. Ob priliki prenosa depoja vrednostnih papirjev naših državljanov iz poštno hranilnice na Dunaju se je ugotovilo, da preko 20.000 deponentov ni prijavilo svojih depojev, odnosno ni pooblastilo poštno hranilnico v Sarajevu, da izvrši prenos. Z ozirom na dejstvo, da se med depoji nahaja za približno nomin. kr. 6.000.000 predvojnih rent, za katere mora naša država po mirovnem ugovoru izdati druge naše obveznice, in preko nom. kr. 3.000.000 ostalih vrednostnih papirjev — ne upoštevajoč vojnih posojil —, se pozivljejo vsi lastniki še ne prijavljenih depojev, da prijavijo svoje depoje naknadno, in sicer neposredno pisмено filiali poštno hranilnice v Sarajevu ter da jo pooblaste za prenos depojev iz Dunaja. Prijavi mora vsak lastnik depoja priložiti: 1. rentno knjižico odnosno dokument o depoju (Depotschein); v primeru izgube teh dokumentov mora lastnik depoja pisмено izjaviti, da jamči za vso škodo, ki bi nastala z oddajo depoja. 2. Dokaz o državljanstvu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Državljanstvo se dokazuje: z domovnico ali s potrdilom občine, da je prosilec pristojen v katerokoli občino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali z odlokom, da mu je priznano državljanstvo naše kraljevine, ali z dekretom, da je imenovan za državnega uradnika. 3. Dokaz, da prosilec od 16. julija 1920 dalje nima nobenega domicila odnosno sedeža v avstrijski republiki. Kot dokaz domicila izven meja avstrijske republike služi: potrdilo policije ali občine, da prosilec ne stanuje na avstrijskem ozemlju ali da ima stalno prebivališče v naši kraljevini. — Poštna hranilnica — podružnica Ljubljana.

Nov poštni zemljevid. V nedeljski številki smo pomotoma navedli, da se naroča Nov poštni zemljevid v »Ekonomatu« direktorije pošte in telegrafa v Ljubljani. Pravilno bi se moralo glasiti, da prodajajo zemljevid vse večje pošte t. j. Ljubljana 1 (glavna), Ljubljana 3 (na Sv. Jakoba trgu), Celje, Maribor 1 in 2, Ptuj, Novo mesto, Kranj in Kočevje. Cena je 5 Din za kos.

Oddaja kuponskih pol in talonov h obveznicam predvojnih negažiranih avstro-ogrskih posojil in izplačilnih pol za obresti (Zinsenzahlungsbogen) od ravnostih vinkuliranih obveznic. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Povodom pregledovanja in urgiranja odvzetih obveznic predvojnih negažiranih avstro-ogrskih posojil je generalna direkcija državnih dolgov v Beogradu ugotovila, da velikega števila obveznic, glasečih na prinositelja, niso bile priložene odgovarjajoče kuponске pole ali so pa bile priložene brez talonov in

enkrat, glej, vsa ta živahna množica obstane in umolkne. Na desni strani avenije prihaja črna gruča ljudi, ki ima tintam bele lise ali pa modre pike. Kdo je to? To je zveza bivših duhovnikov bojevnikov za Francijo in njeno svobodo iz svetovne vojne. Vsi so v črnih talarjih, le nekateri imajo bele redovniške halje in vsi nečesto odlikovanj francoskega vojnega križa in častne legije. Na stotine in stotine, premnogi s protezami, drugi slepi, spet drugi na vozičkih. Pred njimi vihra prapor zveze, ki ga nosi Abbé Michaux, bivši komandant zrakoplovne flotilje II. srbske armade. Pridejo na grob nepoznanega vojaka, ki je svet vsakemu francoskemu srcu. Tam se odkrijejo, pokleknejo, molijo in tisoči in tisoči Parižanov molijo za njimi. Glej, neki slepi pater iz reda assumptionistov stopi naprej, vodi ga blesteči oficir, vzame v roke dolgi drog in užge ali bolje razžari le še bolj večno plamenico ter plapola nad neznanim vojakom. (Nekateri pravijo, da je ta neznan vojak, ki počiva pod slavolokom pariškim, duhovnik menih.) Nekaj besed spregovori drugi redovnik, iz njih odmeva: Kot ti, tovariš, ostaneš tu, tako ostanemo tudi mi za vedno na zemlji francoski.

Ogromna masa ljudstva navdušeno pliska in pozdravlja te junake! In ostali bodo kljub vsem besnim naporom framasonskih vojnih dobičkarjev!... Bivši vojaki, ki berete

te vrstice, pomnite; tudi mi hočemo spet zbrati se 30. avgusta pri naši kraljici na Brezjah, pa naj bo komu všeč ali ne. Tam se zberemo, ne feterajnerji, temveč krepki slovenski možje, da na dostojen način tudi mi proslavimo mile naše mrtve brate in se zahvalimo Mariji...

Francija, zemlja čudovita, zemlja največjih svetnikov in najgrših človeških izvrzkov! V tebi se vedno trepeta ponos, da si prvorojenka katoliške cerkve. Pred par dnevi je umrla v Parizu pred desetletji svetovnoznana balerina Leontina Beaugrand. Kaj je ona bila svoječasno, ilustrira najbolj dejstvo, da je dal v 70. letih prejšnjega stoletja neki knez vezati v njene šolnice Voltairrejevega Candida ter dejal, kadar je komu knjigo pokazal: »V tej knjigi tudi tiči ves duh francoske rase.« In sedaj je sledilo njeni krsti — šest oseb. — Preproste pastirice francoske od sv. Genevefe pa do lurske in do Ivane d'Arc in še druge pa še danes uživajo slavo in čast na oltarjih francoskih božjih hramov in ji bodo, dokler bo bilo plemenito francosko srce.

Samo gospodinje vedo

KAKO NEPRIJETNO JE KUHANJE POLETL. Trganje, glavobol, revmatizem in nešteto drugih bolezni povzročata neznan vzročnik, ki vlada skoro v vsaki kuhinji. Vse te neprijetnosti pa izključuje kuhanje na plinu. Zato je pametno, da zahtevate takoj izdaj proračune od »Mestne plinarne«.

pa da največjemu številu obveznic, glasečih na ime (t. j. vinkuliranim obveznicam) niso bile priložene izplačilne pole za obresti (Zinsen-zahlungsbogen). Ker se bodo izdajale nove kuponke pole za obresti in nove plačilne pole na obresti le onim imetiteljem imenovanih obveznic, ki bodo oddali prej stare kuponke pole odnosno izplačilne pole za obresti, je generalna direkcija državnih dolgov na podlagi odločbe gospoda finančnega ministra pod D. br. 20.970 sledeče odredila: 1. Pozivljajo se vsi imetniki obveznic predvojnih negažiranih avstro-ogrskih posojil, ki so obveznice oddali brez odgovarjajočih kuponkih pol in izplačilnih pol za obresti, ali ki so kuponke pole oddali brez talonov, da pošljejo do 1. oktobra 1925 neodlane kuponke pole, talone in izplačilne pole za obresti generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu. 2. Da s v spremnem pismu, ki se ima poslati imenovani generalni direkciji zajedno s kupon-skimi polami, taloni in izplačilnimi polami za obresti, pozivljajo na številko in letnico izdanega reverza in da označijo hkratu ime oblasti ali urada, ki je reverz izdal. 3. Da se vsem, ki v gornjem roku ne bodo postopali po prednjih določilih, izdado svojčas obveznice brez kuponkih pol odnosno brez izplačilnih pol na obresti, tako da jim ne bodo donšale nikakih obrestí. Vsi imetelji reverzov o oddanih obveznicah predvojnih negažiranih posojil bivše Avstro-Ogrske, ki svoj čas niso oddali odgovarjajočih kuponkih pol, talonov in izplačilnih pol za obresti, se zato pozivljajo, da store to naknadno do gornjega roka v zmislu prednjih navodil.

Statistika avtonomnih doklad na direktne davke za leto 1924. Finančna delegacija objavi v 78. štev. uradnega lista z dne 18. t. m. statistiko avtonomnih doklad, iz katere so razvidni odstotni in predpisani zneski doklad za posamezne avtonomne zastoje v letu 1924. V celi Sloveniji je znašala odmerna podstava doklad (državni davek) 11,498,312 Din, celokupna vsota predpisanih doklad pa 33,350,260 dinarjev.

Falsifikati 2½% rente za vojno škodo. Iz Belgrada poročajo, da so prišli na sled falsifikatom obveznic vojne škode. Falsifikat je izdelan litografsko, originalne obveznice so tiskane. Ponarejeni komadi so zamolklo zeleno-modri, številke in serije komada so blede in nezadostno pokrite z barvami. V besedi »obveznica« bela črta, ki v horiz. smeri sklepa dve vert. črti, ki tvorita cirilsko črko »D« ni prekinjena, temveč se v celoti končuje v začetku naslednje črke »A«. Po številki se nahaja zvezdica, ki je pravi komadi nimajo. Falsifikati imajo tisk. napake kakor: »štamparije« namesto »štamparija«, »letografijac« mesto »litografijac« ter »a« goditakac« mesto »zgoditakac«.

Tat v župnišču. Koncem meseca julija je vlomil neznan postopač v župnišče v Zelimljah in je ukradel župniku Ivanu Erjavcu 16 bankovcev po 10 Din, nekaj drobiža, ključ od šivalnega stroja, nekaj steklenic in kozarcev in pa nekaj brošur »Sodite po delu« Tatvino je izvršil neki postopač iz Deskelj pri Gorici, katerega že tudi ljubljansko sodišče delj časa išče radi nastopa enomesečne ječe, katero je dobil radi tatvine.

Pobegli kaznjenci. Nevarni kaznjenci, ki sta, kakor smo včeraj poročali, pobežnili iz begunjske kaznilnice, sta Marija Korošec, doma iz Križovljanskega brega pri Vinici na Hrvatskem, in pa Frančiška Mrazova iz Virstajna pri Brežicah. Obe sta nevarni goljufici in tatici, ki imata še veliko še nekaznovanih grehov na vesti.

Cigava je denarnica? Ob priliki proslave trga Domžale je bila najdena rjava usnjata denarnica, v kateri je bilo okrog 300 Din gotovine, nekaj papirjev in črn svinčnik. Lastnik naj se zgleda na policiji.

Na tisoče in tisoče gospodinj uporabljajo pri pranju samo milo »Gazela« in to že leta in leta. Ali ste Vi tudi med njimi?

— Bluze najnovejše priporoča trvdka Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 1447

V boju zoper grižo

In druge nalezljive bolezni je edino uspešno desinfekcijsko sredstvo »Sanitol«. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja ga »Chemotechnica«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Iz Ljubljane.

Slov. glas. društvo »Ljubljana«. Danes zvečer točno ob 8. uri v društveni dvorani važna vaja moškega zbora. Točno!

Mestna ljudska kopel v Kolodvorski ulici bo radi snazjenja in raznih poprav v dneh 24., 25., 26. in 27. avgusta 1925 zaprta.

Trafikanti in trafikantije! Občni zbor se vrši dne 29. avgusta 1925 ob pol 9. uri zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rimski cesti. Točnost je dolžnost.

Krščanskim gospodinjam. Prosimo vse, ki žele sprejeti enega ali več dijakov oziroma dijakinjo na stanovanje s hrano ali brez hrane, naj se javijo na spodnji naslov. Navesti je treba število dijakov, tudi število sob, če jih je več, ali dobe samo zajutrek, kakšna je svečava in vsaj približno ceno ter morebitne druge ugodnosti. Ker se bo šola kmalu začela, zato prosimo, da pošljete pismo o prijavi takoj na naslov: Ljudska kuhinja, Streliška ul. 12. (Ljudski dom.) Ljubljana.

Drago plačan počitek. Opešal je neki kotlar na Masarikovi cesti in se vvedel na klopi,

da se malo odpočije. Kmalu je zaspal. Ko se je v nočnem hladu prebudil, se je hotel nekoliko pokrepčati, predno gre domov. K sreči pa je posegel v žep, da pogleda, če ima za okrepčilo, ki bi mu teknilo, še dosti denarja in je v nesrečo opazil, da mu je med spanjem nekdo ukradel denarnico s 300 Din.

Dober gost. V neko ljubljansko gostilno je prišel na praznik jutraj okoli devete ure eleganten, žejen in lačen gost in je pil in jedel ter se izorno zabaval. Da mu je v gostilni ugajalo, je gotovo, ker je ostal v gostilni cel dan do osme ure zvečer. In ravno ko je plačilna hotela napraviti obračun, je ta stanoviten gost izginitil in ni izključeno, da je nadaljeval te vrste »cehoc« po noči še kje drugje. Poznal ga ni nobeden.

Jajca po ceni je dobila samo na vitez znana kupovalka na Vodnikovem trgu. Delj časa se je pogajala za jajca in zahtevala nižjo ceno, češ da vzame celo košaro. Ko se je prodajalka za hip odstranila, da vpraša tovarišice soprodatjalke, če je cena jajcem že kaj padla, je odnesla podjetna kupovalka celo košaro jajc. Tako je prišla nesrečna žena ob denar in jajca.

Brezbizioren kolesar. Neznani kolesar je zavozil pred Škofijo v tračnico cestne električne železnice in je padel. Pri tem je zadel neko gospo tako nerodno, da je padla in se je precej poškodovala na levi roki. Kolesar, ki bržkone ni dobil nobene poškodbe pa se za svojo žrtev ni niti zmenil in se je odpeljal v hitrem diru naprej. Zmazal se je, a ne lep.

Fračarji. Na našem gradu se je pojavila zopet četa »fračarjev«, ki strelja mesto v tarčo ali smreke naravnost proti mestu. Morda ne namenoma, vendar sa napravili že več škode. Pobili so že več šip na oknih, zadelo pa je kamenje že tudi več oseb v podgraškem cokolju, ki so dobile lažje poškodbe. Podgraščani so vložili že več pritožb in so prosili, da se mladini ta nevarna razvada prepove.

V Lattermanovem drevoredu, ki je v zadnjih dneh zelo oživel in sliči v malem dunajškemu »Pratru«, je padel preobjosten jahac na lesnem konjičku vrtiljaka raz konja in se je precej potolkel. Ko so ga pobrali in omočili pošteno z vodo, jo je neprevidni jahac hitro odkuril domov.

Vandalizem. Neznani ponočnjaki so v svoji vinski razposajenosti sneli in polomili v Rožni dolini posestniku Francetu Zanoškarju železna vrata vrtno ograje in so mu napravili okrog 500 Din škode. Tudi na Glincah je družba takih ponočnjakov polomila več ograj in odnesla nekaj vrat.

Kolesa J. Gorec

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Iz štajerske.

Cerkveno odlikovanje. Papeška komornika sta postala dekan v Laškem g. dr. Iv. Krulje in dekan v Skalah g. I. Rottner.

Srebrno sv. mašo je obhajal prejšnjo nedeljo pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah v tamošnji frančiškanski romarski cerkvi č. g. p. Pelagij Klemenčič, provincial frančiškanske provincije na Dunaju. Jubilat je bil rojen kot Jožef L. 1877. Roditelji so mu bili iz odlične slovenjgoriške rodbine Klemenčičeve, ki se je priselila iz Ivanje k Sv. Trojici. Zgodovinski viri pričajo, da so bili Klemenčiči pripadniki redkih slovenskih plemičev v Preleki. Ljudsko šolo je Jožef Klemenčič izvršil doma pri Sv. Trojici, štiri razrede gimnazije pa v Mariboru. Kot novicij je vstopil talentirani dijak v frančiškanski samostan v Popingu na Tirolskem, kjer je ostal eno leto. Nato je dokončal v Haalu ostale štiri razrede gimnazije. Bil je domala v vseh razredih odličnjak. V duhovnika je bil posvečen od solnograškega nadškofa l. 1900 v Solnogradu. Nato je služboval v dušnem pastirstvu in kot katehet na Dunaju, Gradcu, Marija Troštu, St. Pöltnu, kjer je postal gvardijan. Ko je bil zopet premeščen v Gradec, je bil tudi tam izbran za gvardijana. Povsod, kjer je služboval, se je živo zanimal za Slovence — delavce. Bil jim je pravi oče. Ni se sramoval nikjer nastopiti kot Slovenec. V M. Troštu je bil znan našim romarjem kot izbornem slovenski pridigar. L. 1924. je bil izvoljen za provincijala na Dunaju. Dasiravno je p. Pelagij že nad 30 let stalno od doma, vendar ljubi in čišla naše Slovenske gorice s pravo mladeniško in sinovsko ljubeznijo. Stalno prihaja vsako leto na dom k Sv. Trojici. Tu ima brata Valentina, ki je spoštovan župan trga in sestro Anko, ki skrbno gospodari na vzorno urejenem veleposvestvu. Brat Anton je poštni uradnik v Mariboru, kamor se je nedavno vrnil iz pregnanstva iz Srbije. Slavnost 25 letnice mašništva je obhajal p. Pelagij skromno v krogu svojih domačih.

Kozje. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je slavilo dne 15. avgusta t. l. 50 letnico svojega obstoja in je obenem razvilo svoj novi prapor. Društvu k uspehu iz srca čestitam, vsem pa, ki so na ta ali oni način pripomogli k dobremu uspehu vse slavnosti, izrekam v imenu županstva najprišnejšo zahvalo! Josip Podljšek, župan občine trg Kozje.

Ljutomer. Pevsko društvo v Ljutomeru proslavi v nedeljo dne 23. t. m. popoldne ob 3. uri 30 letnico svojega društvenega obstoja s koncertom, ki se vrši v telovadnici Nar. šole. Iz prijaznosti sodelujejo č. g. P. Kamilo Kolb, slavni baritonist iz Zagreba, konzervatorist g. I. Seršen in glasb. učiteljica gdč. Minka Zacherlova. Naše pevsko društvo je vselej radovalno in vso dobo poveljevalo tukajšnje cerkveno petje ter je bilo v predvojni dobi važno narodno društvo, ki je mnogo pripomoglo k narodni probuji. Zato priporočamo, da posetimo v nedeljo ta koncert, zlasti se opozarjajo bratska društva na to prireditel. Na koncertu bodo zastopani najboljši skladatelji: E. Adamič, Dvofak, Lajovic, Premrl, Sattner, Vilhar, dr. Schwab. Vstopnina po 12, 8 in 3 Din. Predprodaja v trgovini Repič. Na svidenje v nedeljo v narodni šoli pri tem ljudskem koncertu!

Izprememba trirazredne meščanske šole v štirirazrednico. Trirazredni meščanski šoli v Ormožu in Ljutomeru je spremenilo prosvetno ministrstvo v štirirazrednico. Umrl je v Senarski pri Sv. Trojici v Slov. goricah oče okrajnega gerenta g. Fr. Vračič. Pokojnik je bil spoštovana osebnost.

Za ustanovitev tovrnega kolodvora v Hočah pri Mariboru so interesirane občine vložile prošnjo na prometno ministrstvo. V Hočah se zelo razvija domača industrija in lesna trgovina, a železniška postaja ne sme sprejemati in odpravljati tovrnega blaga.

Sladka gora. Pišejo nam: Dne 15. avgusta popoldan je šla po naši okolici nenavadno debela toča. Padala je skozi pet minut. Gorice so do malega uničene, setve ajde pa popolnoma. Ljudje so zelo potrpi, zlasti radi gorice. Te zahtevajo toliko skrbi, dela in denarja! Res se je obetala zelo dobra trgatve, zdaj pa je v petih minutah do malega vse uničeno!

Meščanska šola v Slovenjgradu. Ponavljalni izpiti čez vse štiri razrede se vrše dne 24. avgusta. Izpiti privatistov čez vse štiri razrede se vrše dne 25. avgusta, končni izpiti pa od 26. do 31. avgusta. Vsi izpiti se pričnejo ob 8. uri. Vpisovanje se vrši dne 1. sept. od 8. do 12. ure. Učenci, ki vstopijo na novo, morajo priti v spremstvu staršev ali njih namestnikov, ter prinesiti s seboj zadnje izpitičevalo, krstni list in izkaz o cepljenih kozah. — Ravnateljstvo.

Shodi SLS v okraju Sv. Lenart. Dne 15. avgusta sta se vršila dobro obiskana javna shoda pri Sv. Trojici v Slov. goricah (popoldne) in Gočovi (popoldne). Shodu pri Sv. Trojici je predsedoval posestnik Perko, a v Gočovi župan Kronvogel. Dne 16. avgusta je bil napovedan velik shod pod milim nebom pri Sv. Antonu, ki leži nekako v sredi Slov. goric na zelo prijetni višini. Ljudstva se je zbralo od vseh strani na stotine. Radi deževja smo morali zborovati v obširnem pokrotem dvorišču župnišča. Shodu je predsedoval župan Ljudevit Poljanec. Na vseh treh shodih je poročal poslanec Franjo Zebot. Ljudstvo neomajno stoji na strani SLS in povsod izraža zaupanje našim poslancem.

Hudo pa obsoja ljudstvo brez izjeme bivši PP. in sedanji RR-režim. Davčni vijak ravno sedaj strašno pritiska. O Radiću ljudje niti slišati nočejo. Vse obsoja njegovo vrtoglavo politiko. Obenem s shodi so se pri Sv. Trojici in Sv. Antonu vršili občni zbori naših krajevnih organizacij. V Gočavi se je v občini Gočava in Biš ustanovila nova organizacija SLS z županom Vinkom Kronvoglom na čelu.

Pri Sv. Trojici v Slov. goricah se vrši dne 23. avgusta celodnevna mladeniška prireditev. Popoldne cerkvena slovesnost mladeničev lenarške dekanije, po cerkveni slavnosti velik mladeniški shod pod samostansko lipo, a popoldne javni nastop Orlov, Orlic in naraščaja. Pri slavnosti sodelujejo vsi orlovski odseki, mladeniške zveze in prosvetna društva celega okraja. Na prireditelv prikorakajo mladeniči iz vseh župnij skupno.

Spomini padlih vojakov župnije Gornja Poljskava. Ko je l. 1914. padel prvi vojak naše župnije, mu je dal župnik A. Šebat napraviti v steno cerkvenega obzidja marmornato ploščo z napisom. Tako je dobil drugi, tretji itd. Ko je prišla žalostna vest o smrti, takoj je dobil vsak svojo ploščo in do konca vojske jih je narastlo do 32. Lani so se plošče na novo vložile v steno in slovesno blagoslovile. Večina plošč ima tudi sliko rajnega, posebno ugaja srednja, na kateri so trije bratje s sliko, ki ležijo pokopani vsak na drugem kraju. Sprejaj so pa lepe gradične cvetlice.

Iz Avstrije se sedaj že vsak dan oglašajo v Slovenskih goricah vinski kupci. Kakor hitro stopi nova trgovinska pogodba v veljavo, se bo pričelo z izvozom vina. Dobro bi bilo, da bi kdo v listih strokovno pojasnil, kako je treba postopati vinogradnikom pri izvozu vina v Avstrijo.

IZ MARIBORA.

Minister Božo Maksimović v Mariboru. V pondeljek popoldne je prispel v Maribor notranji minister Božo Maksimović. Spremljalo ga je nekaj radikalnih poslancev, šef kabineta dr. Antič, šef tajne policije in več drugih uradnikov. Minister se je nastanil v hotelu »Meran«. Zvečer se je sestel z velikim županom dr. Pirkmajerjem in nekaterimi voditelji samostojne demokratske stranke. Značilno je, da o ministrovem prihodu niso bili obveščeni mariborski radikali dr. Ravnikove struje, pač pa dr. Žerjavovi pristaši, ki so ga sprejeli na kolodvoru in ga spremljali tudi

po Mariboru. V torek dopoldne je sprejel v hotelu zastopnike oblasti, uradov in raznih društev. V daljšem razgovoru je ostal pri ministru poslanec za mariborsko okrožje Franjo Zebot. Okrog 16. ure se je odpeljal z avtom preko meje v Gradec, odkjer bo potoval v Karlove vari, da obišče g. Pašiča. V Karlovih varih ostane več dni, nakar se bo vrnil preko Budimpešte v Belgrad.

»Stjepan Radić v Mariboru. V spremstvu ministra Maksimovića je bil tudi nek radikalni poslanec, ki je močno podoben Stjepanu Radiću, kot ga slikajo v karikaturah. Pred hotelom »Meran« se je kmalu nabralo mnogo ljudi, ki so radovedno pričakovali, kdaj se kje pojavi »Radić. Tudi po Mariboru se je raznesla neresnična vest o Radićevem bivanju in so ugibali različne stvari.

Mariborska mestna občina bo začela kmalu graditi novo stanovanjsko hišo v Frančiškanski ulici na zemljišču, ki spada k mestnemu kopalnišču. Nova hiša bo dvonadstropna. Najbrž bo gradnjo izvršil mestni stavbeni urad v lastni režiji. Prebivalstvo pozdravlja ta ukrep mestne občine.

Kandidati za veliko županstvo. Samostojneži in radićevci kandidirajo v Mariboru dr. Tašnerja, uradnika v ministrstvu za agrarno reformo, in dr. Srečka Lajnišča, okrajnega glavarja v p. v Mariboru.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani je začel v Mariboru ob Kralja Petra trgu že z izkopom za skupino stanovanjskih in trgovskih poslopij, ki morajo biti letos še pred zimo pod streho, prihodnje leto pa uporabna. Ker je sedaj še vedno mogoče načrte prilagoditi željam interesentov, a tudi že zadnji čas za to, naj se takoj oglašijo tisti, ki bi vzeli v pritičju novih poslopij v najem kak prostor za trgovino, gostilno, skladišče ali garažo, in zavodu obenem naznanijo, kolik naj bi bil ta prostor in ali imajo glede njega morda kakse posebne želje.

† Vladimir Topolovec. Dne 24. avgusta bo eno leto, odkar se je ponesrečil ta nadobudni mladenič, ki še vedno počiva v črnem žlebu severne triglavske stene. Za obletnico pohitijo njegovi prijatelji k njemu na obisk ter bo bral tajnik Aljažvega kluba SPD, v Mariboru, g. Jožef Krošl, v nedeljo dne 23. avgusta zjutraj v župni cerkvi v Mojstrani prvo, a v pondeljek, 24., na dan nesreče, ob 8. uri v kapelici na Kredarici drugo sv. mašo za pokojnika. — Iz Maribora se odpeljemo v soboto dne 22. avgusta ob 13.18 čez Ljubljano v Dovje. Radi polovične vožnje se je zgledati z legitimacijo SPD. ob večerih med 18. in 19. uro pri Brunon Rotter, Maribor, Krekova ul. 5-1.

Poroke o praznikih v frančiškanski župniji. Dne 15. t. m. sta se poročila g. Sadnik Julij, bančni prokurist, doma iz St. Pavla pri Preboldu, z gdč. Kunej Stefanijo, bančno uradnico, doma iz Rajhenburga. Istotam se je 15. t. m. poročil g. Kurzman Oskar, zasebni uradnik pri dr. Leskovarju, z gdč. Gerto Semenič, vzgojiteljico. Gdč. Semenič je ameriška državljanka. Poročil se je istotam Dolar Anton, delavec iz Lajtersberga, z gdč. Rodošek Marijo; 16. t. m. pa g. Malek Alojzij, kočijaž v Mariboru, z gdč. Gojčič Marijo, delavko.

Obisk božje poti k Materi Milosti ni zastajal za drugimi leti. Že v petek je bila cerkev polna romarjev. Letos je bilo značilno, da se je božje poti udeležilo zlasti mnogo Prekmurcev.

Duhovniška vest. V pondeljek dne 17. t. mes. ob 17. uri so se v cerkvi sv. Alojzija začele ob veliki udeležbi duhovne vaje za duhovnike lavantinske škofije. — G. Jožef Cerjak, častni kanonik v Slov. Bistrici, je radi obolelosti odložil posle dekana v Slovenski Bistrici.

Za razpisana mesta pri mestnem stavbnem uradu se je do poteklega termina javilo izredno malo prosilcev. Za enkrat si pridržimo komentar!

Poziv ravnateljstvom šol v Mariboru. Ker se bliža čas, ko se bodo pričele šole, nas od raznih strani vprašujejo prizadeti, kdaj se bodo šole res začele. Ker tozadevnih objav ravnateljstev še nismo dobili, niti zanje izvedeli, niti jih videli, prosimo za tozadevno uslugo. Gre namreč proti koncu meseca avgusta!

Osebnostna vest. G. Herman Wendel, ki kakor javljeno, obišče našo Slovenijo, bo obiskal tudi naš Maribor in si hkrati ogledal celo Štajersko. Na potu ga bo spremljal vseučiliški profesor g. dr. Prijatelj.

Osebnostna vest. G. Herman, ravnatelj podružnice hrvatske eskomptne banke v Mariboru, je dobil štiritedenski dopust in je, kakor čujemo, obenem upokojen.

Državna posredovalnica dela za pretekli teden izkazuje 144 prostih mest, dela je iskalo 171 oseb, uspešnih posredovanj ze bilo 52.

IZ CELJA.

Salezijanski samostan v Celju. Kakor se sliši, nameravajo sezidati pri cerkvi sv. Maksimilijana Salezijanci samostan, v katerem bi namestili sirotišnico in obrtno šolo.

Jezuitski samostan v Celju. V petek je prispel iz Zagreba p. Ramšak, ki je prevzel kot jezuitski zastopnik cerkev Marijinega Oznanenja v Celju. Ker se nahaja v cerkvenem poslopiju tudi trgovina in privatno stanovanje, je bilo obema strankama odpovedano. Nadalje se jezuiti pogajajo z justičnim ministrom glede nakupa starega okrožnega sodišča v svrhu ureditve jezuitskega samostana.

Občinska seja okoliške celjske občine. — Dne 16. t. m. se je vršila v občinski hiši na Bregu seja okoliške občine, katero je otvoril in vodil g. župan Glinšek. Najprej so bili v razpravi predlogi stavbenega odseka in se je dalo naknadno dovoljenje raznim strankam za postavljene zgradbe s pripombo, da se bo v prihodnje strogo postopalo, ako ne bodo stranke zaprosile za stavbno dovoljenje pred pričetkom zidanja. Dovolil se je tudi 30% prispevek k stroškom za popravo ceste v Košnici v znesku 412 Din. Nato je prišel do razprave najvažnejši predlog seje in sicer predlog, ki so ga stavili zastopniki SSJ, da se brezplačno odstopi zemljišče pod pokopališčem takim strankam, ki želijo postaviti nove stavbe. Vse stranke so se zedinile na ta predlog in se je v seji sprejel sklep, da odstopi okoliška občina 2000 kvadr. m svojega sveta takim strankam, ki se zavežejo, da bodo v gotovi dobi postavile na odstopljenem zemljišču stanovanjsko zgradbo. Zgraditi pa si morajo to hišico najkasneje tekom 10 let. Natančna izpeljava tega sklepa in določitev nadaljnjih pogojev se je pridržala prihodnjemu sklepanju. Za enkrat se je poudarjalo le, da se posameznim prošnjikom ne bo dajalo več kakor 200 kvadr. m in da pridejo le revnejši sloji v poštev. — Na prošnjo mestne občine glede prispevanja k plači organista v farni mestni cerkvi se je sklenilo, da prispeva okoliška občina polovico vsote, ki jo bo organist dobival. Ta sklep je bil sprejet z vsemi glasovi proti glasovom socialnih demokratov. V domovinsko občino so bili nadalje sprejeti naslednji občani: Landekar Anton, Rataj Gregor, Hren Stefan, Aplenc Jakob, Bezgovšek Alojz, Perc Andrej, Novak Janez in Orač Marija. En prošilec je bil odbit, medtem ko se je Petru Pazniku zagotovil sprejem v domovinsko zvezo, ako doseže naše državljanstvo. Nadalje se dosedanji dolgoletni cestar Jakob Zupanc nastavi kot definitivno. Ker je po zadnjih povodnih nastala po cestah velika škoda in bo treba veliko poprav, se sklene, da se do prihodnje seje prouči vprašanje nastavitve odnosno najetja novih delavcev, ki bi pomagali dosedanjima cestarjema, da se po vodi povzročena škoda hitro popravi. Po nekaterih točkah med slučajnostmi, katere pridejo v prihodnji seji do razprave — med temi posebno prispevek okoliške občine k stroškom stanovanjskega sodišča v mestu — je župan Glinšek zaključil občinsko sejo.

Za tretje jesensko porotno zasedanje, ki se prične dne 1. sept., so bili izžrebani naslednji porotniki: a) Glavni porotniki: Marčič Franc, lesni trgovec, Slovenjgradec; Leskovšek Ivan, gostilničar, Rajhenburg; Ocvirk Gregor, posestnik, St. Lovrenc pod Prožinom; Kostevc Josip, trgovec, Pišec; Vrankovič Fr., gostilničar, Braslovče; Pleterški Anton, trgovec, Kozje; Samec Jurij, posestnik, Polže; Boldin Franc, kolar, Gomilsko; Rotovnik Franc, posestnik, Otiški vrh; Frece Alojz, trgovec, Celje; Puder Jožef, posestnik, Gotovlje; Moll Josip jun., trgovec, Loke-Trbovlje; Bidovec Franc, uradnik, Loke-Trbovlje; Jaš Jakob, posestnik in lesni trgovec, St. Ilj pod Turjakom; Gologranc Franc, posestnik in stavbenik, Prevat št. 22, Konjice; Verdev Jožef, posestnik, Pristava 13, Dobrna; Smrtnik Josip, ravnatelj, Laško; Soln Ivan, kovač in posestnik, Soštanj; Vodenik Anton, posestnik in trgovec, Petrovče; Dobrav Miha, slikar, Celje; Drugovič Franc, posestnik, Mostec; Jesenek Franc, posestnik, Ljubecna; Plaušičner Ivan, posestnik, Ogorevc; Gregorevič Franc, posestnik, Mali vrh; Cencilj Ivan, posestnik, Tremerje; Janežič Mirko, gostilničar, Zupelovec; Ocvirk Franc, posestnik, Ostrožno; Rojnik Josip, posestnik in trgovec, Polzela; Gollnik Franc, posestnik in gostilničar, Mozirje; Knez Franc, posestnik, Ostrožno; Bališ Jožef, posestnik, Vrbe; Janež Jakob, posestnik in trgovec, Zg. Kostrivnica; Boštjančič Anton, industrijalec, Vojnik; Kovačič Miha, trgovec in gostilničar, Dobova; Arko Vojko, lekarnar, Celje. b) Dopolnilni porotniki: Breznik Karol, posredovalec posestev, Celje; dr. Kalan Ernest, odvetnik, Celje; Čremožnik Franc, posestnik, Spod. Grušovlje; Zupančič Ivan, trgovec, Celje; Skoberne Friderik, hotelir, Celje; Špeglič Martin, mizarski mojster, Celje; Rožič Josip, trgovec, Celje; Lečnik Anton, urar, Celje; Goričar Karol, trgovec, Celje.

Telečje meso je v zadnjih dneh popolnoma izginilo iz naših mesnic. Mesarji so že zaprosili za dovoljenje, da smeje cene mesu, posebno teletini zvišati. Res se opaža, da se je v zadnjih dneh neprimerno dvignil izvoz žive in klane živine in to v Italijo kakor tudi v Nemško Avstrijo. Na poslednjem živinskem semnju v St. Jurju je bilo naloženih za inozemstvo 15 vagonov živine, od teh en vagon telet, ki so se prodajala po 10 Din za kg žive teže. Tudi govedu je cena poskočila.

Novo določevanje cen mesu se bo razpravljalo na seji dne 20. t. m. na magistratu, ker žele mesarji doseči zvišanje cen mesu. Mislimo, da še ni poudarjeno, da bi se cene zvišale, ker ni izključeno, da je poslednje dvigovanje cen živi živini stvarno utemeljeno. Oblast naj gleda bolj na prste prekupcev, pa bodo cene spet ustaljene. Sicer pa malenkosten dvig živi živini še ne upravičuje, da bi cena tudi mesu poskočila.

Vpisovanje v državno trgovsko šolo se vrši v dneh 1. in 2. septembra. Dostop v prvi letnik je dovoljen onim, ki so dovršili 4. raz-

red srednje ali meščanske šole in so položili nižji tečajni ali končni izpit, v drugi letnik pa oni, ki so izdelali prvi letnik te šole. Za vpis je potrebno, da prinese obiskovalci šole s seboj krstni list in poslednje izpričevalo. Poveljalni izpiti se pa vrše v dneh 28. in 29. avgusta t. l.

IZ TRBOVELJ.

Nesreča pri krožni žagi. Mizarjun Flerotu Jožetu iz zapadnega revirja je odtrgalo pri rezanju desk na krožni žagi zadnje tri prste desne roke.

Bratovska skladišnica. Od rudarskega glavarstva imenovani delegati za bratovsko skladišnico so imeli 17. t. m. prvo sejo.

Katoliško društvo žen >Katarina Zrinjska< prav vljudno prosi tozadnevne oblasti, da naredi nekoliko reda pri kinu. Nedorastli otroci nemoteno obiskujejo vse predstave kina, čeprav niso vse zanje. Kam bo prišla naša mladina, če se bo nasrkala moralnega strupa že v tako zgodnji mladosti? Mesto zdravih in moralno močnih ljudi bo imela država polne bolnišnice in jetnišnice. — Drugič prosi društvo tudi, naj se ne pusti mladina kakor tudi ne otroci tako pozno ponoči zunaj. Še okrog 11. ure je še polno otrok po cestah glavnih ulic. Odrasla mladina se spridi, če ne ostaja zvečer doma, kaj šele otroci! Nesrečni starši, da tega sami ne vidite! — Naj se nekaj ukrene tudi radi mladih ženskih oseb, ki postajajo ponoči po cestah ter so brez vsakega dela. To so vse reči, ki se dajo po občinskem policijskem redu lahko izvršiti.

Zveza slovenskih vojakov, odbor Trbovlje, nas prosi, da objavimo: Tovariši iz svetovne vojne v Posavju, ki se žele udeležiti našega slavlja na Brezjah dne 30. avgusta t. l., se obveščajo, da vozi posebni vlak iz Maribora dne 29. avgusta okrog 1. ure popoldne. V Celje pripelje vlak okrog 16. ure in v Zidani most ob 17. uri. V Trbovlje pride vlak okrog 17.30. Vlak bo sprejemal udeležence na vseh postajah. Tovariši iz Savinjske doline in Brežiškega okraja naj se priključijo temu vlaku. V Trbovljah pozdravi udeležence naš prvi legalni odbor. Po prihodu našega vlaka na Brezje se vrši v cerkvi pozdravni govor enega naših tovarišev vojnih kuratov. Za prenočišče je preskrbljeno. Drugi dan se vrše cerkvene svečanosti in odkritje spominske plošče padlim tovarišem. Za tem se vrši glavni občni zbor Zveze. Posebni vlak se vrača v nedeljo dne 30. avgusta ob 17. uri iz Otoč (Brezij). Vsak udeleženec kupi na odhodni postaji karto do Otoč, katere velja tudi za nazaj. Legitimacije za polovično vožnjo pa se dobe na Brezjah. Tovariši s Posavja! Zvezni odbor vas vabi, da se udeležite našega sijajnega tovariškega slavlja v največjem številu. Za zvezni odbor: Staudegger, predsed., Ivan Miklavčič, tajnik.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim vsplohom samo Vilfanov čaj.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalca Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 204

Iz ostale Jugoslavije.

Sličice z zagrebških svečanosti. >Hrvat< objavlja nekaj zanimivih sličic z zadnjih zagrebških svečanosti. Med drugim omenja, kako sta se pri prihodu liškega in dalmatinskega vlaka postavila Stjepan in Pavle Radić nasproti godbe in se priklanjala, kakor da gode godba njima. Za hrbtom obeh Radićev pa so stali dečki, ki so Sokolom kazali na oba, češ tu sta Radića. Tudi >Živijo Radić< so fantiči včasih klicali za vzpodbudo, a njihovemu zgledu ni skoro nihče sledil. Ko sta Radića opazila svoj neuspeh, sta neopazeno odšla s kolodvora. — Druga sličica: Z dežele prihajajoče goste so gotovi ljudje čakali pred Prpičevu palačo in jih vabili noter. Čim se je nabralo kakih 20 ljudi, jim je začel Radić govoriti in jih obdelavati za sporazum. Med drugim je rekel: Meni se je ponujal za Hrvatsko isti položaj, kakor ga je imela v avstro-ogrski monarhiji in še finančno samostojnost povhu, toda jaz sem to odbil, dokler tudi druge dežele tega ne dobe. — Tretja sličica: Na ravtu pri županu Heinzlu je pil Radić bratovščino z ministrom notranjih zadev dr. Maksimovičem. V svojem govoru je Radić Maksimoviča silno hvalil. Na hudomušno vprašanje, kakšen pa da je bil Maksimovič prej, ko je izdal obznano, je Radić pripomnil: >Bil je tak, kakoršen je moral biti, in sedaj je tak, kakoršen mora biti.<

Tri žrtve strel v Zagrebu. Povodom sobotnega neurja je zahtevala v Zagrebu strela tri žrtve. Na sokolskem vežbališču se je gospa Berta Mraz tako prestrašila udara strele, da jo je zadela srčna kap in je na mestu umrla. V mestni okolici pa je strela ubila na cesti 27 letno kuharico Marijo Zupančič iz Klanjca in železniškega delavca Jankota Hršina.

Izboljšanje pomorskih zvez z južno Dalmacijo. >Dubrovačka plovdba< je te dni uvedla novo zvezo Split-južna Dalmacija, tako da je sedaj zagotovljena redna dnevna zveza med Splitom in južno Dalmacijo.

Ameriške vojne ladje v Dubrovniku. V Dubrovniku se mudi nekaj ameriških vojnih ladij, ki ostanejo tamkaj cela dva meseca.

Obisk angleškega brodovja v naših vodah. Za konec tekočega meseca je napove-

dan v naših jadranskih lukah obisk angleškega vojnega brodovja. Za sprejem so že v teku priprave. Angleško brodovje obišče Kotor, Gruz, Split in Šibenik. Glavne slavnosti bodo v Splitu, v Gruzju pa skupni manevri naših in angleških ladij.

Strojna šola v Bakru. Te dni se je izplačal prvi obrok za zgradbo strojne šole v Bakru v znesku dveh milijonov dinarjev. Za zgradbo bodo prispevale tudi primorske občine.

Znanstvena raziskavanja Popovega Polja v Hercegovini. V Belgradu se je na pobudo prof. dr. Jovana Cvijića in s sodelovanjem akademije znanosti in generalnega ravnateljstva za vede osnovala znanstvena komisija, ki ima nalogo, da preišče zemljepisne, hidrografske in paleontološke posebnosti Popovega Polja v Hercegovini. Posebno pozornost posvete številnim jamam, ki so po 5—10 km dolge, a doslej docela nepreiskane. Ekspedicija je opremljena z vsemi modernimi sredstvi. Člani so: M. Lazić, P. Veridarski, A. Batenko, N. Kordjukov in večje število pomožnega osebja.

Zopet en »Jefremov«. Povodom revizije v kotorski bolnišnici so dognali, da ruski zdravnik Ivan Sergejevič Kruticki nima potrebnih dokumentov o svojem zdravniškem poklicu. Po daljšem izgovarjanju je Kruticki priznal, da nima zdravniških študij, ampak samo lekarniške.

Brezposelnost v Sarajevu. V Bosni brezposelnost silno narašča. Posebno so prizadeti lesni delavci in rudarji. Mnogo delavcev prihaja v Sarajevo v nadi, da tam najdejo delo, a seveda zaman. Danes je v Sarajevu do tisoč brezposelnih; od teh dobiva podporo 10 do 15 oženjenih delavcev, ostali stradajo in si ne vedo pomagati.

Med pastirji. V Šapcih pri Garčinu se je te dni pripetil zločin, kakršnega dotlej v teh krajih niso poznali. 13letni pastir Pero Klubučar je na paši v prepriu zaklal 14letnega tovariša Jova Velečkega.

Jadranska razstava. V prvih 15 dneh je posetilo Jadransko razstavo vsega približno 19.000 oseb. Od teh je kupilo vstopnico pri vhodu približno 9000, ostali so imeli legitimacije. Razmeroma najboljšje je obiskan glavni oddelek razstave, ki je nameščen v realki: imel je v prvih 15 dneh 14.000 obiskovalcev. Približno tretjina vseh 19.000 obiskovalcev je bilo inozemcev. Razstava ostane odprta do 25. t. m. Obiskovalci imajo na železnicah 50% popusta.

Velika tatvina v Karlovcu. Tvrški Svačina in Ban v Karlovcu so neznanu tatovi ukradli 76 oblek, 3 zimske suknje, 10 hlač, 20 srajc, več kap in kravat itd. Skupna vrednost ukradenega blaga znaša 114.405 Din.

Lastnik ene največjih pivovarn v Evropi, Dreher, je v soboto umrl. Njegova pivovarna v Schwechatu pri Dunaju slovi po vsem svetu. Pivovarna preide sedaj v last njegovega mladoletnega sina, ki živi pri svoji materi na nekem gradiču blizu Zagreba.

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in živalni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U, poleg Prešernovega spomenika, Ljubljana.

Iz Koroške.

Smrtna kosa. V celovski bolnišnici je umrl na težki operaciji Jurij Picej p. d. Tedl z Zamanj pri Skočjanu. Pokojnik je bil značajan, vzoren mož, zaveden Slovenec in v boju za narodne pravice vedno v prvih vrstah. Zapustil je ženo in sedmero otrok. Za njim žaluje cela Podjuna.

Iz Primorske.

POMEMBNE BESEDE.

Dnevnik >Giustizia< je dne 9. avgusta objavila članek, ki dela čast naslovu lista in italijanskemu duhu sploh. Članek se peča s položajem v Julijski Krajini, a povod so mu dale občinske volitve v Šempetru in Podgori. Članek opozarja, kako izid teh volitev jasno kaže, kako pogrešana je fašistovska politika v teh krajih. V vseh teh občinah — tako izvaja članek dalje — je pretežni odstotek Slovencev. Ker je njih zemlja trda in zlasti na Krasu težka za obdelovanje, morajo ti ljudje krvavo delati od zore do mraka, da prežive sebe in družino. Ravno ta boj z zemljo je vcepil ljudstvu zahtevo po deželni avtonomiji, ki ni nikakor izraz separatističnih stremeljav, temveč življenska potreba za ravne prebivalce, ki jih danes tlačijo uradniški birokratizem in centralizem. — Kaj so pa naredili oblastniki, ker niso poznali ljudske duše ob važnih državnih mejah? Ne le da niso dali deželni samostojnosti, odvzeli so jo celo občinam ter postavljali komisarje, ki niso občinskih razmer dotleji niti poznali. Po vrhu se je list >Il Friuli fascista< še norčeval iz slovenskih županov, češ da ni dovolj, če zna župan postavljati kljuko nad svoje častitljivo ime, ampak da je treba tudi znanja, zato je bolje, če prepušče svoje posle občinskim komisarjem. S tem je bil globoko žaljen politični in upravni čut tega ljudstva. Fašisti so pa stikali za nacionalisti... Pa ne le to, tudi verski čut slovenskega ljudstva je bil žaljen. Začel se je

oster časopisni boj proti duhovščini in celo proti nadškofu, ker je slučajno po rodu Slovenec. Kdor je pisal te napade, si ni pač bil v svesti, kako tesno je prepletena vsa zgodovina in kulturna preteklost slovenskega naroda z delovanjem duhovščine. In če so časniki vladne stranke tako pisali, ne čudimo se, da so se jim ljudska srca odtujila. — Članek zaključuje: Načini, ki smo jih zgoraj opisali, so se izkazali malenkostni. Zato so začela oblastva z mirovno ofenzivo. Videmski prefekt je prepoval vso deželo; povsod je dajal obljube, pa tudi po nekoliko podpor. >Toda to ljudstvo ne prosi niti za palico niti za milost. Ono ve, kakšne so njegove dolžnosti, hoče in zahteva pa tudi svoje pravice. Oboje je v življenju združeno. Zato je najbolj pametna obmejna politika ta, da pustijo oblastva, da slovensko ljudstvo mirno uživa svoje pravice. Potem bo mirno zrla v svojo bodočnost.<

IZ TRSTA.

Pretečni teden je dosegla vročina v Trstu za letošnje leto svoj višek, kajti v sredo je kazal toplotmer opoldne na solncu 54 ° C. Niti ob morski obali ni bilo občutiti najmanjšega hlada. Vse je hitelo v morje. Kopališča so prenapolnjena, vse je živo, vse mrgoli in ščebetajo; po cel dan so ljudje v vodi. Žal, da se danes v kopaljih ne dela več razlike med spoli. Vse se križa in meša brez ozira na moralo in dostojnost. Zdi se, da je sramežljivost že popolnoma izginila med ljudmi. Človek se čudi posebno »neznemu« spolju. Kako neženirano se sprehaja med moškimi in kaže svojo nagoto, kakor bi bilo to nekaj samoposebi razumevnega. Razmere so tozadevno pri nas tako daleč že dozorele, da je človeku, ki še kaj da na dostojnost, skoraj nemogoče, posečati javna kopališča. Pa ne samo v zaprtih kopališčih se gode take stvari, ampak tudi na odprtem obrežju. Na cesti, ki vodi iz Barkovelj v Miramar, n. pr. se ljudje kar na prostem slačijo, kopljejo, se skoraj nagaj sprehajajo po cesti ali pa se tako zabavajo med grmovjem in pod drevesi. Oblasti puste v tem oziru ljudem vse »svoboščine«. V četrtek je pa prišel naliv in naenkrat je vročina padla; močan dež smo imeli tudi v soboto zvečer. Naliv je zrak prijetno ohladil. — Letina bo letos po tržaški okolici in Istri srednje dobra. Po nekaterih krajih grozdju škodi peronospora. Po trziških trgih je sicer veliko in lepega sadja ter zelenjave, toda vse je drago. Zlasti zadnje dni je zopet poskočila cena, odkar sta se podražila kruh in meso. Vendar so cene približno iste, kakor jih navaja »Slovenec« za ljubljanski trg.

Če se pomisli, da mora naša država uvažati moko in meso, ter če upoštevamo zadnji padec lire, moramo reči, da so ljubljanske cene mnogo previsoke, če jih primerjamo z našimi, ker vam ni treba teh živil uvažati in je tudi vaša valuta v vednem dviganju. — Zaradi sorazmerno nižjih cen je letos v Italiji tudi vse polno tužcev, posebno Nemcev, Čehov, pa tudi Jugoslovancev. Naši ljudje pravijo: enkrat smo mi hodili v Jugoslavijo ceno jest in pit in v Avstrijo se oblačiti, sedaj pa hodijo oni k nam ceno kupovati in ceno živeti. Jugoslovancem bi ob takem bogastvu agrarnih produktov v lastni državi pač ne bilo treba hoditi v Italijo ceno kupovati in živeti, če izvzamemo morebiti manufakturno, ki pa so svoji dobroti daleč zaostaja za češkimi ali angleškimi produkti, če bi gospodarstvo bilo tam bolje urejeno! Pa pri tem ne mislimo samo na državno gospodarsko politiko, ampak tudi zasebniki veliko v tem grešijo. Slišimo praviti n. pr., da stane življenje na Bledu letos za dan in osebo okrog 200 Din, t. j. 100 lir. V Italiji, v ubogi Italiji pa dobiš vso oskrbo v svetovnoznanih letoviščih za 50 lir na dan. Se ni čuditi, če je potemtakem letos na Bledu in drugod primeroma malo tužcev in da obrtniki >ožijo. Pridobitveni krogi v Jugoslaviji se bodo morali že priučiti, zadovoljevati se z manjšimi procenti dobička. Danes so menda taki časi, da bi hoteli gotovi ljudje čez noč obogateti. — Trst je pa seveda za tužce samo tranzitno mesto, le malo jih ostane tu, največ jih gre v Portorož, v Gradež in v Benetke. Brzoparnik, ki vozi vsaki dan ob devetih v Benetke, je vedno prenapolnjen izletnikov.

24. avgust je v Trstu termin, ko stranke najbolj menjajo stanovanja. Pred vojsko se je te dni videlo po ulicah polno vozov obloženih z mobilijami. Po vojski je pa vsled pomanjkanja stanovanj in ker se ni nič zidalo, ta prizor zginit s tržaških ulic. Letos je pa postalo v tem oziru že živahnije. Te dni so se začeli ljudje zopet seliti in preseljevati. V zadnjem letu pa so začeli zopet več zidati; magistrat je sezidal v Rojanu več hiš, kjer je z letošnjim avgustom na razpolago več sto stanovanj, in tako bo začela stanovanjska kriza ponehavati. Da bi se pa najemnine znižale, ni nobenega upanja. Srečni, srečni bi bili, če bi se prihodnje leto ne zvišale, ker hišni gospodarji, ki vedno tožijo, da ne morejo z dosedanjimi najemninami izhajati, hočejo te spraviti na zlato predvojno pariteto. In vlada, ki jim gre vedno na roko, jim bo gotovo tudi to dovolila. Mestni magistrat ima z ozirom na preureditev in olupšavo Trsta velike načrte. Staro vojašnico na istoimenem trgu (sedaj piazza Oberdan) bodo kmalu začeli podirati, tam nastane nov trg, na katerem bo postavljen spomenik Oberdanku; trg bodo obkrožale monumentalne stavbe. Okrog tega trga nastane nov del mesta. Bivši Narodni dom popravljajo in prirreajajo za sta-

novanjsko hišo; trg pred njim je tudi že zazidan, nova palača bo kmalu pod streho. — Znano kavarno Chiozza, ki je zapirala vhod v ulico XX. Settembre, so začeli podirati, tako da bo prost in širok vhod na Acquedotto. Ob vhodu v to ulico stoje tudi že nove palače. Regulirati nameravajo Piazza Goldoni, stare hiše bodo podrli, ulice, ki vodijo na trg, razširili; ravno tako mislijo podreti hiše, ki nekako zaključujejo ulico Carducci. Razširiti in urediti nameravajo ulice, ki vodijo na piazza Garibaldi in od tu proti cerkvi sv. Vincenca in proti Montebellu. V teh okrajih so v zadnjih dveh letih tudi sezidali več novih hiš. Seveda bodo zahtevala vsa ta nameravana dela mnogo denarja in časa. Kje bodo denar vzeli, je pa vprašanje, posebno sedaj, ko je pri nas denarna kriza; denarja je vedno manj in postaja vedno dražji in mestne finance niso ravno najboljše. Denarna kriza pa ni seveda lokalna, ampak se čuti po vsej državi in zato ni neverjetna vest, ki se vzdržuje, da si bo vlada pomagala iz te zadrege z inflacijo. Razen rednih stroškov ima italijanska vlada, da se vzdrži, še izvanredne stroške. Pomisli naj se samo, koliko jo stane njena milica! Da pridobi ljudstvo v južni Italiji, ki je gospodarsko strašno zanemarjena, za se in za svojo politiko, je vlada obljubila izvršiti razna javna dela in melioracije, ki bodo stale milijarde. Vrhtega zahtevajo industrijalci in veletrgovci inflacijo. Da li se ji bo mogel dolgo upirati novi finančni minister Volpi, ki je tudi sam industrijalec in velekapitalist, to bo pokazala ta jesen.

Na praznik Matere božje je bil v Trstu ubit nek fašist. Podrobnosti o umoru niso še znane.

***

Mednarodna umetnostna razstava v Reki. Dne 24. avgusta otvorijo v Reki umetnostno razstavo, katere se poleg italijanskih udeležencev tudi jugoslovanski in mažarski umetniki. — Umetniki iz Julijske Benečije in Reke bodo imeli vsak svoj poseben oddelek.

Nesreča. V Skrbinah so te dni s strojem mlatili žito. Mlatilnici je stregel 26 letni Anton Lozej. Pri tem mu je prišlo slabo, zašel je z roko v valjar, ki ga je potegnil podse in ga popolnoma zmečkal.

Slovenska dramska umetnost. Minola dva praznika je gostovala tržaška šentjakobska čitalnica v Idriji. Vprizorili so Bernsteinevega »Tatu« in Nicodemijevega »Scampolac«. Z obema deli dosega čitalnica splošno zelo lepe uspehe.

Dijaški dnevi v Kamniku in pri sv. Primožu.

Dan pri Sv. Primožu je zapustil gotovo vsem udeležencem prijetne spomine. Izredno slabo četkovo vreme je presejalo naše vrste in pripeljalo k Sv. Primožu in v Kamnik najbolj delavne, idealne tovariše in tovarišice, ki so preko ovir prihiteli prav iz vseh središč dijaškega življenja. To je bil vzrok, da smo se takoj našli in oba dni živeli v prijetni skupnosti, ki nas je navdala s sklepom, da novo življenje med nami zahteva le takih, naravnih, priprostih dijaških sestankov in zborov.

Po zborovanju na griču Sv. Primoža je del zelo dobro razpoloženih udeležencev odšel navzdol v Kamnik in okolico, deloma so se dvignili navzgor v planine, deloma jih je pa pridržala idealna narava pri Sv. Primožu, kjer so si v petju, igranju in razgovoru krajšali solnčne popoldanske ure. Proti večeru pa je oživel Kamnik, oživele njegove cerkve in videle, da so v njih katoliški dijak.

Praznik Vnebovzvetja Marijinega je navonjal v krasno jutro in tudi v naše duše. V župni cerkvi na Sutni se je pričela ob 7 dijaška sv. maša, ki jo je daroval g. svetnik Šinkovec. Tu se je najlepše pokazalo, da se je zbral cvet katoliškega dijaštva, ki mu je bivanje v cerkvi duševni užitek. Kako lepo je bilo, ko smo prav vsi poklekli k obhajilni mizi in se združili s svojim Bogom. To je trenotek, ki izzove Faustov »Verweile doch...« Ob 9 so se pričela zborovanja dijaštva, ki so pokazala resno stremljenje po življenju, res vrednem kat. študenta. Ni šlo pri njih za brezplodne debate in razgovore, marveč za življenje. Niso se sklepale resolucije, vsak je sam uvidel, česa treba, in sklenil realizirati. Ne smemo preveč govoriti o novem življenju in reševati v besedah problemov, marveč naj začne vsak pri sebi udejstvovati Kristusov program ljubezni do Boga in bližnjega, to smo uvideli. Na delo, tako so izzvenela zborovanja v soglasju vseh. »Na delo« je bilo tudi geslo novoizvoljenih voditeljev.

Po opoldanskem odmoru se je pričel občni zbor SDZ. Iz poročila o enoletnem delovanju je bil razvidno, da nam je nujno potrebna matica, ki vodi zadeve slov. kat. dijaštva doma in v inozemstvu. Treba le, da to matico slov. kat. dijaštvo tudi odkritosrčno podpira. Po odstopu starega predsedstva je bilo izvoljeno novo, ki kot celota obeta mnogo dela v prihodnosti.

Po litanijskih smo se zbrali v dvorani Kamniškega doma in prisostvovali prireditvi Jalenove »Srenje«, katere režijo je vodil tov. Starč. Člani kamn. dij. poč. društva »Bisrlica« so podali težko dramo tako občuteno in krasno, da od igralskih diletantov kaj takega nismo mogli pričakovati. Čestitamo!

Finis coronat opus. Bilo je lepo te dni, vreme nam je še dovolj ugajalo, dasi je to ali ono, posebno izlete, malo pokvarilo. Nič ne dé. Videli smo, da se moramo zbrati, če hočemo živeti in namena nismo zgrešili. Katoličan v vsem življenju, cel Slovenec in študent v vsem svojem delovanju, to so hoteli naši razgovori in tako smo se predstavili tudi javnosti, zato nas je poštena javnost tudi prijazno sprejela. Društvo »Kamnik« in »Orel« sta nam dala vse na razpolago brezplačno. Uradi in kamniške gospe in gospodične so nesebično pomagale, kar jim je bilo mogoče. V župnišču in samostanu so dali kar so mogli. Stergarjeva hiša je postala dijaški dom in ga Stergarjeva naenkrat »študentovska gospodinja«. Vse to je na udeležence vplivalo zelo ugodno, ker so videli, da starejši razumejo študentovski stan v njegovi revščini in idealnosti. Čast takim starejšim, da bi le bilo povsod tako.

Zborovanje se je dovršilo v provincialnem mestu, zato je razumljivo, da se ni dalo vse urediti bogve kako komodno. Tega tudi že vnaprej ni nihče iskal, ker študent in komodnost je in mora biti vedno dvojje, kar ne gre skupaj.

Naši dnevi so končani, razmere so se zboljšale in z jasnim pogledom zremo lahko bodočnosti nasproti.

Delavski problem na Kitajskem

Kitajsko gibanje, o katerem smo že večkrat pisali, da ni samo narodnopolitičnega, ampak tudi socialnega značaja, je zainteresiralo svet nekoliko bolj tudi za ondotne delavske razmere, evropski javnosti doslej več ali manj nepoznane. Te razmere so po opisih angleških listov naravnost obupne. Kitajski ročni delavec je sploh obsojen na pogin, niti mu ni vsled preplave Kitaja s ceninimi tovarniškimi izdelki, zlasti japonskimi mogoče prodajati svoje izdelke niti dobiti za nje potrebni material. In tako so ljudje prisiljeni iti delat v tovarne. Rokodelci z dežele se izseljuje v mesta, ne samo v pomorska s tujskimi kolonijami, ampak tudi v industrijska središča v notranjosti dežele. Tam stoji na tisoče revnih delavskih koč, ki ne zaslužijo niti tega imena. Moški, ženske in otroci prihajajo na delo tudi od zelo oddaljenih bivališč, in vseh sedem dni v tednu se pomika po dnevi in po noči njih brezkončna vrsta proti tovarni, ker na Kitajskem je tudi nedelja delavnik. Ako Evropejec dobi dovoljenje ogledati si kako kitajsko predilnico za svilo, potem se mu nudijo žalostne slike: otročiči, premagani od spanca, leže vsepovsod okoli strojev, vsak čas v nevarnosti, da jih zgrabi kako kolo; vidiš tu otroke od 3—5 let delati nepretrgoma 12—16 ur. Taka mala deklica v predilnici zasluži več ko njen oče kuli, in to zavaja starše, da pošiljajo otroke v tovarne. Zakonov za varstvo delavcev ni. V maju 1922 je sicer National Christian Council of China v Šanghaju izdelal tozadeven program na temelju sklepov washingtonske konference s tremi glavnimi točkami: prepoved zaposlenja dece izpod 12 let, en dan v tednu odpočitek, zavarovanje zdravja delavčevega s skrajšanim delovnim časom, sanitetnimi ureditvami itd. Toda težave, na katere zadevajo take socialne reforme v primitivnih kitajskih razmerah, so skoro nepremostljive.

Moderni tovarniški sistem po naših pojmih se je sicer v zadnjem desetletju nekako azvil tudi v kitajskih podjetjih, a to le v takozvanih evropeiziranih mestih, kakor Šanghaj, Tientsin, Hankov, vsa ostala kitajska industrija pa temelji na starem sistemu s starimi šegami in metodami, ki imajo svoj izvor v pradavnih dobah. In zato pri tem starem sistemu z dolgim delovnim časom in s svojo ukoreninjeno navado, uporabljati za delo tudi otroke, delavec svoje otroke takorekoč avtomatično vodi seboj v tovarno na delo in ne razume, kake fizične, moralne in ekonomične nevarnosti to pomeni. A preslabotna je na eni strani vlada, a prevelika na drugi strani revščina ljudstva, da bi se moglo poseči tu vmes z energično roko in preurediti razmere, da bi odgovarjale vsaj najprimitivnejšim socialnim zahtevam. Največje zlo leži pač v tem, da kitajski delavec ni organiziran. Samo v organizaciji je moč, in tudi evropsko delavstvo si je svoje pridobitve izvajalo le s krepko organizacijo.

Vendar se v novejšem času zdi, kakor da so se začele dramiti tudi milijonske delavske mase Kitaja iz svoje otopelosti; val politične revolucije, ki je zajel ves ogromni 500 milijonski kitajski narod, je probudil tudi v rumenem delavcu spoznanje, da je tlačjen in izkoriščen, — in to spoznanje je rodilo nezadovoljstvo, ki ga ne bo mogoče več potisniti nazaj v železno srajco prastarih navad in tradicij, ampak bo iskalo utehe v novih boljših pogojih življenja. Kitajski delavski problem je načrt, — načeli so ga kuliji in hotelski slugi v Kantonu in Hongkongu, ki jim je slučaj pokazal, da je v slogi moč, in da so močnejši nego so to mislili, — in ta problem zdaj ne bo več miroval. — Pamelna akcija velesil je sicer v stanu Kitaj politično zopet pomiriti, a če mu ne bodo obenem tudi pomagale izvesti najnujnejših socialnih reform, potem jim utegne v bližnji bodočnosti povzročiti še veliko večjih skrbi nego danes.

Poravnajte naročnino!

Prosveta.

CERKVEN KONCERT NA VRHNIKI.

Na Vrhniki se je v nedeljo, 16. t. m., vršil v dekanjski in župni cerkvi sv. Pavla cerkven koncert, najbrž prvi v tem kraju. Koncert je veljal — kakor je v lepem govoru razložil tekom koncerta tamošnji gosp. dekan I. Kete — proslavi Brezmadežne, drugič proslavitvi 50letnega delovanja g. V. Levstika kot organista in pevovodje na Vrhniki in tretjič v vzpodbudo in vabo k sodelovanju pri cerkveni glasbi. Spored koncerta je obstojal iz dvajsetih, v dva dela razvrščenih pevsko-glasbenih točk, ki jih je v začetku sicer nekoliko boječe, potem pa čim dalje bolj čvrsto in vzneseno, vse dobro pripravljeno in dostojno izvajal okrog 30 glasov broječi vrhniški cerkveni pevski zbor pod vodstvom sedanjega organista in pevovodja gosp. Antona Gruma. Na orglah sem sodeloval kot spremeljalec podpirani; pri nekaterih točkah je nastopilo tudi po šest goslačev, med njimi ravnatelj celjske Glasbene Matice g. Karel Sancin, ki je umetniško dovršeno in občuteno igral še posebej goselski solo v Mozartovem »Ave rerum Corpus« in v Battistovem »O Jesu mi dulcissime«. V zadnji pesmi kakor tudi pri nekaterih drugih se je odlikovala solistinja sopranistinja, ki ima prijetno barven, prožen in izdaten glas. Zbor je glasovno dobro strnjen in precej izenačen; pri tenoru sodeluje tudi par ženskih nizkih altov. V dinamičnem oziru je zbor spretno niansiral; pogrešal sem le semtertja kakih naraščanj, ko je bilo treba pripraviti glavni poudarek. Izgovarjava je bila v celoti hvalevredna; pazi pa naj zbor, da bo še bolj točen, ne le pri početkih in koncih, ampak tudi pri raznih vmesnih odstavkih. Vrhniški cerkveni pevski zbor ima že lepo vrsto let vztrajnega in uspešnega dela za seboj. Bog daj, da se mu ta vnaema ne ohladi in ne zamre, in naj se pod sedanjim pevovodjem še izpopolni in kolikor moči dvigne. — V sporedu samem kot takem je bilo polovica tujih pevskih točk. Tega ne morem hvaliti, pač pa priporočam in nujno pozivam vse prireditelje naših cerkvenih koncertov, naj pri sestavi sporedov za cerkvene koncerte pa tudi za bogoslužne potrebe upoštevajo najbolj našo domačo, slovensko cerkveno glasbeno slovstvo, zlasti novejšje, ki iz njega danes hvala Bogu že lahko izbiramo in izberemo dovolj lepih, krepkih, izrazitih, učinkovitih, krajših pa tudi daljših skladb. Pri vrhniškem cerkvenem koncertu so bili od domačih skladateljev zastopani: Foerster z eno skladbo, Grum z eno, Kimovec z eno, Mav z eno, Premrl z dvema in Sattner s tremi skladbami. — Žal, da ni bilo na sedanjih že precej onemoglih mehaničnih orglah mogoče podati tudi kakih samostojnih orgelskih skladb, kar bi prineslo v koncert več spremembe, zanimivosti, marsikomu tudi gotovo tovrstnega željenega užitka. Koncert je trajal od petih do poldnevih, bil dobro obiskan in se završil z blagoslovom z Najsvetejšim.

***

»Ljudski oder« priporoča podeželskim odrom v prihodnji sezoni nastopne igrokaze: »Reka«, drama v treh dejanjih. — »Odpuščanje«, drama v treh dejanjih. — »Clavigo«, tragedija v petih dejanjih. — »Skriti biser«, drama v štirih dejanjih. — »Spokornica«, žalostna igra v treh dejanjih. — »Sovraštvo«, igra v treh dejanjih. — »Ne v loterijo«, narodna igra v petih dejanjih. — »Bele vrtnice«, narodna igra v štirih dejanjih. — »Ne v Ameriko«, izvorna ljudska igra v štirih dejanjih. — »Revček Andrejček«, narodna igra s petjem v petih dejanjih. — »Stari Ilija«, ljudska igra s petjem v treh dejanjih. — »Na Osjoh«, narodna igra v petih dejanjih. — »Lepa Vida«, drama v petih dejanjih. — »Prababica«, žalostna igra v petih dejanjih. — »Za pravdo in srce«, igrokaz v petih dejanjih. — »Mrak«, drama v treh dejanjih. — »Veleturist«, burka v treh dejanjih. — »Namišljeni bolnik«, komedija v treh dejanjih. — »Zenitev«, komedija v treh dejanjih. — »Hlapec«, veseloigra v štirih dejanjih. — »Čevljar baron«, šala s petjem v treh dejanjih. — »Polet«, komedija v treh dejanjih. — »Stric v toplicah«, veseloigra v štirih dejanjih. — »Lumpacij vagabund«, burka s petjem v treh dejanjih. — »Težke ribe«, veseloigra v treh dejanjih. — »Križarska vojna«, veseloigra v treh dejanjih. — »Sluga in njegov grof«, burka v treh dejanjih. — »Cirkus Smolensky«, veseloigra v dveh dejanjih. (Samo moške vloge). — »Svet«, komedija v treh dejanjih. — »Pod varstvom Matere božje«, ljudska igra v štirih dejanjih. (Samo moške vloge). — »Tuje«, legenda v treh dejanjih (samo za večje odre). — »Klavdija«, janjih (samo za večje odre). — »Klavdija«, pasijonska igra v treh dejanjih (tudi za manjše odre). — Znamenje * znači, da je to nova igra. Razen teh iger si bomo preskrbeli do jeseni še nekaj novih iger, ki jih bomo objavili pozneje.

Dopisli.

Iz Fare pri Kostelu. Pred kratkim se je pri nas ustanovilo gasilno društvo. Daleč naokoli ni takega društva, zato je toliko bolj potrebno. Može in fantje imajo veselje in se prav pridno vežbajo. Žalibog je vsak začetek težak, tako tudi pri nas. Revno je naše društvo, sredstev nima nikakih. Da bi si mogli vsaj najpotrebnejše orodje nabaviti, da bi imeli v slučaju potrebe vzeti kaj v roke, zato

misli društvo v kratkem prirediti veselico, na katero že sedaj opozarjamo vse dobro misleče ljudi, ki jim je blagor in ljubezen do bližnjega na srcu, da se je udeležel! Čas bomo že objavili. Može in fantje, le neustrašeno naprej, ne dajte se oplahiti od ljudi, ki govorijo in vse mogoče podtikajo društvu, namesto da bi ga složno podpirali! — Sedaj prenavljamo našo župno cerkev in šolo. Cerkev bo dobila novo streho ter se bo zunaj in znotraj temeljito popravila, za kar je bil že skrajni čas. Streha je bila že tako slaba, da se je bilo čuditi, da se ni že vse skupaj zrušilo. Pa saj ni čudno, 65 let je že, odkar je bila cerkev zidana, pa dozdej ni bila, razen nekaj malenkosti, nič popravljena. Stroški bodo sicer veliki za naše siromašno ljudstvo, pa če so naši predniki (še jih nekaj živi ki se spominjajo, kdaj se je cerkev zidala), ki so bili še bolj siromašni, svoj čas zgradili za naše razmere tako veličastno cerkev, se tudi mi ne ustrašimo teh stroškov, samo da bomo imeli zopet popravljeno in prenovljeno, da bo v čast in ponos naši fari in vsej okolici! Za šolo nam je že lansko leto g. poslanec Škulj izprosil državne podpore 30.000 Din, za kar smo mu zelo hvaležni. — Zelo nas je razveselil članek g. Šukljeta v »Slovenec« o naših železnicah, ki se je po svojih bogatih izkušnjah v tem oziru tako zavzel za našo železnico in stvarno dokazal njeno potrebo za naše gospodarske interese in interese države same. Skrajni čas je že, da se na kak način odpomore našemu gospodarskemu propadanju. Železnica je edino sredstvo. Naša dolina je polna zakladov. Ima silne vodne moči in hrani v sebi krasen premog. Če bi dobili železnico, bi se razvila industrija, kopal bi se premog itd. Pa bi naše ljudstvo dobilo dela in jela doma. Zapriji so se dohodki naših krajev. Naš kruh je bil v Ameriki in s krošnjarstvom. Amerika je zaprta, krošnjarje preganjajo in zatirajo sploh. Mlajši narod se uči rokodelstva, a kam zopet s tolikimi rokodelci, ki pa dela ne morejo dobiti? Zemlja je daleko premahna, da bi nas mogla preživiti. — V nedeljo 2. avgusta je bila v sosednji hrvaški župniji na Brodu sv. birma. V soboto nas je obiskal prevz. g. škof senjski R. Marušič. Za njegov prihod ni nihče vedel, zato mu nismo pripravili sprejema. Naši peveci, pod vodstvom našega pevovodje g. nadučitelja Marinča, so mu zvečer na Brodu priredili lepo in prisrčno podoknico s slovenskim petjem. G. vladika je bil vidno ginen in iznenaden ter se je g. pevovodji in pevem prav ljubeznivo zahvaljeval. Ljudstva se je nabralo vse polno od blizu in daleč. Ljudje so bili tega silno veseli, posebno še zato, ker na Brodu že dalj časa nimajo niti cerkvenega, še manj pa posvetnega petja. Tudi v nedeljo obirmi je orgljal naš g. pevovodja. Vsa čast mu! — Zadnje leto je prišlo v naše vrste do razdora po krivdi gotovih ljudi. To je vsega obžalovanja vredno. Da se je složno delalo kot poprej, bi že lahko kmalu imeli društveni dom, ustanovili bi Orla in prav lepo in prijetno bi bilo, če bi imeli tudi gošbo; ta bi bila posebno za naše kraje zelo dobrodošla, ker kaj takega daleč naokoli ni. Pa naj bi se mladina, namesto da bi hodila na ples in v slabe družbe, zabavala v društvi in se tako očuvala duševnega in telesnega propada!

Katoliški vestnik.

V. mednarodni katoliški kongres. Te dni se vrši v Oxfordu V. mednarodni katoliški kongres, ki ga je sklical Inter. kat. liga (Ika, Zag. Svica). Zastopanih je približno 30 držav. Sv. oče je poslal kongresu pismo, v katerem izraža nujno željo, da bi kongres pospešil mednarodno sodelovanje katoličanov.

Po svetu.

Velika vremenska nezgoda na Japonskem.

Newyork, 18. avg. (Izv.) Iz Japana poročajo, da je silen taifun zelo poškodoval mesta Osaka, Kioto in Kobe. Ob celi morski obali so silni valovi preplavili velik del obrežja. Taifun je zahteval tudi mnogo človeških žrtev. Škoda znaša milijone.

***

Izvoz ameriških filmov. Po najnovejši ameriški statistiki je cenjena vrednost izvoza filmov iz Amerike na 70 milijonov dolarjev. Samo ena filmska družba je izvozila filmov za 5 milijonov dolarjev. Izvoz filmov iz Amerike stalno raste, uvoz tujih filmov v Ameriko pa pada. Največ filmov prodajo Amerikanci na Angleško, v Francijo in v Nemčijo, v najnovejšem času pa tudi na Češko, Poljsko in v Jugoslavijo.

V osmih urah iz Pariza v Belgrad. Francoska letalca Arachard in Carol sta pretekli teden zapustila Pariz z letalom ob treh zjutraj in priletela preko Lyona in Turina v Belgrad ob 12. uri 45 minut.

Francosko zlato v nogavicah. Vodilni bankirski krogi v Franciji so mnenja, da imajo francoski državljani še vedno za nekaj milijard frankov zlata in srebra skritega. Odkar podpisujejo posojilo v zlato, pride v denarne zavode tedensko po 50 do 100 tisoč napoleonov iz raznih skrivališč. Najbolj priljubljena shramba za zlato in srebro pa so tudi na Francoskem nogavice, prav tako kakor pri nas.

Razporoka Kemal paše. Predsednik turške republike Mustafa Kemal paša je odslavlil svojo ženo Latifo, ker da se je preveč vtikala v njegove vladarske posle. »The People« prinaša sedaj interview z ločeno hanumo Latifo. Gospa pravi, da se je pri njej ponovil slučaj Napoleona in Jožefine. Svojega soproga ljubi in je storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi mu pomagala uresničiti njegove načrte. Njun zakon da je bil moževi nadaljnji karieri na poti in zato jo je žrtvoval kakor Napoleon Jožefino. Ne bo se pritoževala nad tem, tudi ne bo umrla vsled žalosti, ampak bo iskala utehe v delu.

Nova brzostrelna puška. Po najnovejših poročilih so oboroženi francoski vojaki v Maroku s puškami posebnega novega sistema. Iz novih pušk je mogoče oddati zaporedoma 50 strelcev, ne da bi bilo treba večkrat premeniti magacine.

Gospodarstvo.

Železniški program.

Svoječasno so v Ljubljani na kongresu jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov ugotovili program zgraditve železniških prog. Z liško železnico je približno realiziran prvi del tega programa.

Po kongresu so bile dograjene in predane prometu sledeče proge:

1. Topčider—Mala Krsna,
2. Niš—Prokuplje (proge še niso dogradili),
3. Titel—Orlovac in Ljutomer—Ormož,
4. Užice—Vardište ter Paračin—Stalac,
5. Veles—Stip. Nadaljevanje te proge Stip—Kočana so začeli šele graditi,
6. Liška železnica.

Druga etapa realizacije programa ima namen iz našega heterogenega železniškega omrežja napraviti smotreno celoto.

- Tu je naštetih:
1. Unsko železnico, ki bi Dalmacijo zopet zvezala z zaledjem.
  2. Zveza malih kvarnerskih pristanišč s progo Zagreb—Sušak.
  3. Belgrad—Pančevo (most preko Donave).
  4. Kragujevac—Kraljevo—Raška (normalnotirna proga).
  5. Niš—Prokuplje. (Ta proga naj se takoj zgradi in naj se podaljša zaenkrat do Kosova).
  6. Rogatec—Krapina.
  7. Varaždin—Koprivnica.

Z zadnjima dvema programoma bi dobila Zagreb in Belgrad najboljšo zvezo z Mariborom in našo severno mejo.

K tej etapi bi bilo še omeniti zgraditev železniške proge k Plitviškim jezerom na liško progo.

Jasno je, da bi morala priti obnemem z izgradbo navedenih prog tudi boljše dotacija za naša jadranska pristanišča.

Nov železniški tarif. Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar idala Zakon o obci carinskih tarif z uvoznimi in izvoznimi carinami, kakor tudi pripadne odredbe. Nanjo opozarjamo vse pridobitne kroge, ki knjigo dobe pri založnici za ceno Din 26.50 s poštnino vred.

Naše trgovsko brodogojstvo. Po statistiki iz srede oktobra lanskega leta šteje naša trgovska mornarica 836 enot s 100.698 netonami in 92.471 konjskimi silami. Prišteveni ribiške in privatne ladje imamo skupaj 7982 enot s 113.597 netonami in 93.878 konjskimi silami.

Konkurz. O imovini Vinka Mauka, trgovca z mešanim blagom v Rakovcih, okraj Ptuj, je razglašen konkurz.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se nastopne tvrdke: »Ageko«, agencijsko komisijsko in informativno podjetje, družba z o. z. v Ljubljani (80.000 Din), Dravogradska rafinerija mineralnega olja G. Goll sen., družba z o. z. v Ljubljani (100.000 Din); Special im-

port Slanovec & Co v Ljubljani; »Gifok«, družba z o. z. v Mariboru (60.000 Din).

Produkcija svinčene rude v Sloveniji v juniju 1925. V mesecu juniju t. l. je znašala produkcija svinčene rude v Sloveniji 1235 ton (v maju t. l. 1332 ton); od tega odpade na Mežico 1195 ton (v maju 1292 ton) na Litijo pa 40 ton (v maju 40 ton). Pri kopanju je bilo zaposlenih 1282 delavcev (v maju 1.308 delavcev); od teh v Mežici 1241 (v maju 1267), v Litiji 42 (v maju 41 delavcev).

Produkcija cinkove rude v Sloveniji v juniju 1925. V mesecu juniju letos je bilo v Mežici nakopanih 28 ton cinkove rude (v maju 27 ton).

Produkcija svinca v Sloveniji v juniju 1925. V mesecu juniju t. l. je natopila svinčarna v Litiji z 42 delavci 62 ton svinca; (v maju samo 1 tono, zaposlenih pa je bilo 40 delavcev). Svinčarna v Žerjavu je producirala v juniju z 244 delavci 870 ton svinca (v maju 773 ton); delavstva je imela svinčarna v Žerjavu obnemem s cinkarno v Celju v maju 437.

Produkcija cinka v Sloveniji v juniju 1925. V mesecu juniju t. l. je znašala v cinkarni v Celju produkcija cinka 258 ton, zaposlenih je bilo 207 delavcev (v maju t. l. je bila produkcija le 180 ton; obnemem s svinčarno v Žerjavu je bilo zaposlenih 437 delavcev).

Hmeljarsko društvo v Zalcu je imelo na Veliki Šmaren izreden občni zbor. Društvo šteje nad 500 članov. Razpravljalo se je o legitimacijah za hmeljske obrabce, ki imajo polovično vožnjo. Mezdo za obriranje enega škafa svežega hmelja so določili na 1.50 Din poleg običajne hrane in stanovanja. Mezda brez hrane se določa po razgovoru. Razni govorniki so govorili proti preprodajanju hmelja in razpravljali o položaju tržišča pri nas in drugod. — Te dni, se je mudil v Zalcu vseučiliški profesor Skorjic iz Zagreba, da prouči škodljivce hmeljskih nasadov.

Stanje hmelja pri nas in drugod. Bačka. 1/2 nasadov je prav dobra, dve tretjini sta dobri do srednji. Na 1800 ha se bo pridelalo ca 20—25.000 stotov. Tu se najde tudi po peronospori uničeno cvetje in kobule. Cenili so letošnjo množino na 40.000 stotov. Zatec. Cene so do 2000 Kč za 50 kg. Upanje na dobro letino se je zadnje dni poslabšalo. Splošno obriranje se bo pričelo prihodnji teden. V Nürnbergu so cene za novi hmelj 350 do 300 rajhsmark (marka nekaj nad 13 Din), za lanski lepo zelen 230—250 rajhsmark za 50 kilogramov.

Posetnikom mednarodnega velesejma v Pragi. (Od 6. do 13. septembra 1925.) Uprava praških velesejnov naznanja, da bodo posetniki omenjenega velesejma imeli pri potovanju v Prago in nazaj popust na železnicah v kraljevini SHS 50%, v CSR 50% in na avstrijskih železnicah lahko potujejo v brzovlakih z listkom za osebne vlake. Pri potovanju z osebnimi vlaki pa bodo imeli posetniki praškega velesejma na avstrijskih železnicah 25% popust.

Zadruga zveza v Gorici. Zadruga zveza v Gorici ima sedaj 170 članic in sicer 69 posojilnic, 17 izrazito konzumnih zadrug, 21 raznih kmetijskih in gospodarskih zadrug, 22 stavbnih, 30 mlekarških, 6 obrtnih ter 5 raznih zadrug. Promet zveze je znašal lani 70 milijonov lir. Čisti dobiček za leto 1924. je 13.142 lir.

Finančni položaj Italije. V finančnem letu 1924—1925, ki traja od 30. junija 1924 do 30. junija 1925, so znašali državni dohodki 20.457 milijonov lir, izdatki pa 20.245 milijon

lir. Prebitka je 209 in pol milijona lir napram deficitu 623 milijonov lir v l. 1923-24.

Napredek italijanskega trgovskega brodogojstva. V prvih treh mesecih t. l. so italijanske ladjedelnice zgradile za 40.000 ton novih ladij. Na vseh italijanskih ladjedelnicah se sedaj nahaja v gradbi okoli 150.000 ton ladijskega prostora, od katerih se večina gradi v ladjedelnicah Julijske Benečije. Važno je omeniti, da se nahaja v gradbi označeni parnik 33.000 ton s hitrostjo 20 milj za neko parobrodno družbo v Genovi. Kmalu bo dosegla italijanska trgovska mornarica tonajo 3 milijonov ton in le malo ladij stavijo izven službe. Ker primanjkuje naročil, se nahajajo stare ladjedelnice v Liguriji in Neapolitaniji v težkem položaju.

Letina vina v Italiji. Uradno cenijo, da bo letošnja trgatava vina v Italiji dala 42.7 milijona hl napram 44.7 milijona v lanskem letu.

Borze.

Dne 18. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.26—13.36, Italija 201—202.4 (202), London 270.97—272.97 (272), Newyork 55.55—56.15 (58.875), Pariz 259—263 (262), Praga 164.9—166.9 (166), Dunaj 7.82—7.92 (7.875), Curih 10.82—10.90 (10.875).

Curih, Belgrad 9.225 (9.20), Berlin 122.70 (122.60), Italija 18.50 (18.55), London 25.05 (25.085), Newyork 515.50 (515.50), Pariz 23.95 (24), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 72.55 (72.47), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 3.75 (3.75).

Trst. Ob 10.30: London 13530—13560, Paris 12880—12920, Newyork 2785—2795, Curih 540—543, Zagreb 4970—5080, Dunaj 390—400, Praga 82.5—83. — Ob 15: London 13525—13575, Paris 12910—1950, Newyork 2782.5—2792.5, Curih 539—542, Zagreb 4975—5025, Dunaj 390—400, Praga 82.5—83.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.685, Kodanj 162.30, London 34.465, Milan 25.44, Newyork 708.95, Pariz 32.91, Varšava 120.5. — Valute: Dolarji 708.20, angleški funt 34.38, francoski frank 32.95, lira 25.49, češkoslovaška krona 20.96.

Praga. Devize: Lira 121.125, Zagreb 60.40, Pariz 157, London 163.95, Newyork 34.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. posojilo 75, Celjska posojilnica 201—205, Merkantilna 100—101, Ljublj. kreditna 225—265, Praštediona 848 (den.), Kreditni zavod 175—185, zaklj. 175.50, Strojne tovarne 105 (den.), Trbovlje 342 (den.), Vevče 117 (den.), Stavbna družba 165—180, zastavni listi 25 (den.), kom. zažrnice 25 (den.).

Zagreb. Hrv. eskomptna 114—115, Kreditna, Zagreb 115—118, Hipobanka 65—65.50, Jugobanka 99.50—100, Praštediona 865—868, Ljubljanska kreditna 225, Slavenska 65—66, Eksploatacija 55—55.50, Sečerana 495—500, Nihag 42, Gutmann 890—885, Slavski 150, Slavonija 48—49, Trbovlje 335, Vevče 110—115, 7 odst. inv. posojilo 77.50, vojna odškodnina 288—289.

Dunaj. Efekti: Alpine 30.2, Greinitz 14.2; Trbovlje 43.1, Hrv. eskomptna 14.5, Leykam 17.5, Hipobanka 8, Slavonija 5.42.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske monte, 25 mm, 40 mm, 50 mm, feo meja 4 vag. zaklj. 500; hrastove vozovne desčice, 43 mm—2.65 m. I. in II., feo meja 1320 (den.); testoni, feo meja 550 (bl.). — Žito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 77 kg, feo nakl. post. 2 vag. zaklj. 275; pšenica domača, feo Ljubljana 275 (den.); koruza sremska, feo Postojna trans. 5 vag. zaklj. 237.50; oves slavonski, par. Ljubljana 195 (bl.); laneno seme, Ia, feo Ljubljana 540 (den.). — Eksekutivna prodaja: Remeljni II. in III. vrste, feo vagon Lesce 35-70 kom. 129 kub. m. 1.264, 60-90 kom. 15 kub. m. 0.216, 70-70 kom. 313 kub. m. 6.135, 80-80 kom. 5 kub. m. 0.128, 100-100 kom. 25 kub. m. 1.000 I. vag. zaklj. 465.

Novi Sad. Pšenica bačka, 1 vag. par. Ljubljana 200; koruza bačka 55 vag. Donava 190—192.50; koruza, Jesenice, ocarinjena, oktober, november 205; koruza bačka, Donava 205. — Moka 2 vag. št. 6 800 0 gg 450. — Tendencia spremenljiva.

Pridobivajte novih naročnikov!

Obleke

— Vam nudi —

Josip Rojina — Ljubljana

Orlovski vestnik.

TEKMA SPODNJELOGASKIH ORLOV.

V soboto 14. avgusta se je vršila jako zanimiva tekma spodnjelogaskega Orla. Tekmovalo se je v teku na 10 km in sicer na progi Spodnji Logatec (Hotel Kramar)—Vrhnika (Rokodelski dom). Tekmovalci so se za te tekme pridno pripravljali. Zanimanje za tekmo pa je bilo tudi od strani publike naravnost ogromno, kar je pričala poznejša udeležba, akoravno je bil čas tekme objavljen samo v dveh kratkih noticah v Slovincu preteklega tedna. Ljudje, ki kaj takega še niso videli, so seveda z nestrpnostjo pričakovali dneva, katerega se bodo tekme vršile. No, pa saj je bil to nekaj mali maratonski tek, radi tega mogoče tako zanimanje. Pričetek tekme je bil določen za 4. uro popoldne. Ljudstva se je nabralo že ob četrta na 4 na cestah, kjer se je tek vršil, toliko, da so imeli reditelji dovolj posla z njimi. V Logatcu in na Vrhniku pa je gledalec kar mrgolelo — posebno pri startu v Logatcu in na cilju na Vrhniku. Res težko je bilo, preriti se med to množico ljudstva, če nisi bil reditelj ali pa kaj ta zviškega.

Tekmovalci, 10 po številu, ki so bili tik pred tekmo zdravniško preiskani, so se podali malo pred 4. uro na prostor pred hotelom Kramar v Logatcu, kjer je bil določen prostor za start. Postavili so se po vrsti tako, kakor je določil žreb. Malo pred četrto je zavladala na prostoru v Logatcu, kjer se je nahajala večina Logatčanov, nenavadna tišina. To je bilo znamenje, da se tekma vsak čas prične. Točno 3 sekunde pred četrto se čuje rezki glas sodnika, ki je po udarcih časomera štel eden, dva, tri, in takoj nato pa zagrmijo pričujoča množica: »Srečno in hitro tečie itd. Dvignilo se je na tisoče rok in robove v pozdrav in zmago želeč. Komaj je odbila ura v bližnjem zvoniku štiri, že je bil prvi tekmovalac par sto metrov iz Logatca. Na vrsti je drugi tekmovalac. Teklo se je namreč v presledkih po 2 minuti. Zopet točno 2 minuti po četrta uri zleti drugi, nato čez 2 minuti zopet tretji itd. Pri odhodu vsakega tekmovalca isti prizor od strani gledalcev kot pri prvem. Ko so vsi tekmovalci odtekli, so ljudje kaj pridno ughibali, kateri izmed tekačev bo prišel na cilj v najboljšem času. Da se je na posameznike tudi stavilo, ni potreba še posebej omenjati.

Vse tekače so spremljali sodniki na kolesih. Celo dolgo progo je občinstvo tekače navdušeno pozdravljalo.

Na Vrhniku svečano razploženje. Gledalcev se je po cestah kar trlo. Ob 4.30 je bil naznanjen prvi, ki se je bližal cilju. Težko je bilo držati red po cestah, dasi je bil rediteljski zbor dobro organiziran. Vse je hotelo na sredo ceste, da od bližje pozdravi zmagovalca. Komaj pa je bil prvi aviziran, se je že od daleč slišalo pozdravljanje in živjoklice. Zanimivo je bilo videti premikanje vsakokratnega tekača, katerega sicer ni bilo videti direktno, ampak se je videlo po v pozdrav se dvigajočih rokah gledalcev, kako se je tekač premikal in približeval cilju. Povsod — posebno pa na cilju pred Rokodelskim domom na Vrhniku — navdušeno pozdravljanje vsakega posameznega tekmovalca. Prvega tekmovalca, ki je dospel na cilj, pa je počastila tudi godba prosvetnega društva iz Logatca, ki se je nahajala na Vrhniku. Prvi, ki je prišel na cilj, je bil br. Andrej Novak. Rabil je točno 40 minut in 5 sekund. Imel je št. 2. Je torej enega prehitel med potjo. Upehan ni bil posebno. Takoj po odhodu je bil zopet zdravniško preiskan, kakor tudi vsi ostali za njim. Vsi drugi so si sledili v presledkih približno 1 minute. Zadnji je bil na cilju nekaj čez 5. uro. Na cilju je dospelo 8 tekmovalcev, 2 pa sta med potjo omagala, vendar pa tudi nekaj časa pozneje zdrava prispela na cilj.

Ljudje, med katerimi so bili tudi starši, bratje in sestre tekmovalcev, so nestrpnost pričakovali razglasitve rezultatov. Po končanem teku se je do malega napolnil vrt za Rokodelskim domom z občinstvom, medtem pa je komisija ugotovila sledeče rezultate, ki so se javno vsem navzočim na vrtu razglasili: I. mesto br. Matija Istenič 39 min. 46 sek.; II. mesto br. Andrej Novak 40 min. 5 sekund; III. mesto br. Josip Jerman 41 minut 32 sekund.

Prvi trije zmagovalci so bili od odseka Dol. Logatec nagrajeni s krasnimi darili. Prvi zmagovalac pa je dobil od Orlovske podzveze Ljubljana poleg tega še častno darilo v obliki tekača.

Takoj po razglasitvi rezultatov so tekmovalci zmagovalca br. Isteniča dvignili na ramena ter ga

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

XVIII. poglavje.

Naši znanci iščejo vode.

Salinsko jezero je zadnje v vrsti lagun, ki so posejane okoli gorovja Ventana in Guamini. Včasih so hodile semkaj iz Buenos Ayresa brezšteviline karavane po sol, zakaj v vodah tega Slanega jezera je navadno veliko morske soli. Sedaj je voda v žgocni vročini izpuhtela, na dnu pa je ostala vsa sol, ki je bila prej raztopljena. Vse jezero je bilo podobno velikanskemu ogledalu, ko se je lesketalo v solncu.

Ce je Talkav pravil, da je pri Slanem jezeru pitna voda, je mislil na sladko vodo rek in potokov, ki se na mnogih krajih izlivajo v kotlino. Toda v tem času so bili dotoki prav tako suhi kakor jezero samo. Zareče solnce je vse popilo. Misliti si morete, kako je bila četica potrta, ko je dospela do suhe kotline Slanega jezera. Treba se je bilo odločiti za nekaj. Onih par požirkov vode, ki so jo še imeli v mehovich, ni moglo ugasiti žeje, posebno ker je bila voda že skoro neužitna. Žeja jih je začela čimdalje bolj mučiti. Lakota in utrujenost sta zginevali v spricho te neizprosne nadloge. »Rukah« neke vrste sator iz usnja, ki so ga bili postavili Indijanci v zavetju in ga kmalu zapustili. Žeja je sprejel onemogle potnikinje, medtem ko so njihovi konji polegli po bregu in le neradi premlevali morske rastline in suho bičevje.

Ko so bili vsi v šatoru, je Paganel nagovoril Talkova in ga vprašal, kaj misli, da bi bilo začeti. Zemljepisec in Indijanec sta govorila hitro, vendar se je Glenarvanu posrečilo, da je ujel nekaj besed.

Talkav je govoril čisto mirno, zato pa je Paganel mahal za dva. Pogovor je trajal par minut, nato pa je Patagonec prekrizal roke.

»Kaj pravi? je vprašal Glenarvan. Mislim, da sem prav razumel: Svetuje nam, naj se ločimo.

— Da, v dve četi, je odvrnil Paganel. Tisti izmed nas, kojih konji že cepajo od truda in žeje in že komaj prestavljajo noge, naj nadaljujejo pot po 37. vzporedniku, kakor bo pač šlo. Drugi pa, ki imajo boljše konje, naj gredo po tej poti naprej proti reki Guamini, ki se izliva petdeset kilometrov odvod v jezero Sv. Luka. Če je tam voda v zadostni množini, bodo počakali tovarišev na bregovih Guamini. Če pa ni vode, se povrnejo in tako prihranijo ostalim nepotrebno pot.

— In kaj tedaj? je vprašal Tom Austin.

— Tedaj pa se bomo morali odločiti za sto dvajset kilometrov dolgo pot na jug, do prvih izrastkov gorovja Ventana, kjer je dosti vode.

— Svet je dober, je odgovoril Glenarvan, brez odloga se nam je ravnati po njem. Mojega konja žeja še ni preveč zdelala, pripravljen sem spremljati Talkova.

— Oh, mylord, vzemite me s seboj, je poprosil Robert, kakor da gre za zabaven sprehod.

— Ali pa nas boš dohajal, dečko?

— I seveda, moja žival je izvrstna, kar sam sili naprej. Ali boste... mylord?... lepo vas prosim.

čenem mestu, z vsem zaupanjem pa bi korakali pod zastavo našega Jakoba Paganela.

— Naj bo, udam se, je odgovoril zemljepisec, ki mu je silno prijalo, da je prišel do večje oblasti.

— Pa le nobenih raztresenosti, je pristavil major. Da nas ne pripeljete kam, kjer nimamo ničesar iskati, recimo n. pr. nazaj na obrežje Tihega oceana!

— Neznosni major, vi bi to čisto gotovo zaslužili, je odgovoril smeje se Paganel. Sedaj pa mi povejte, dragi moj Glenarvan, kako se bosta neki sporazumevala s Talkavom?

— Mnenja sem, je odgovoril Glenarvan, da midva s Patagoncem ne bova imela dosti govoriti. Sicer pa znam par španskih besedic in v skrajni sili bom znal že dopovedati Indijancu ali pa ga razumeti.

— Pojdite torej, dragi prijatelj, je vzdihnil potolažen Paganel.

— Preje pa še večerjamo, je zaključil Glenarvan, in spimo, če je mogoče, do ure ločitve.

Večerjali so brez pijače, ne da bi jih hrana kaj osvežila in spali so, kakor so pač mogli. Paganelu se je sanjalo o hudournikih, slapovih, studenčkih, potokih, rekah in ribnikih, da celo o vrhanih česah, skratka o vsem, kjer je bila kedaj voda. Prava pravcata mora!

Naslednje jutro ob šestih so osedlali Talkovega, Glenarvanovega in Robertovega konja; dali so jim piti poslednji delež vode, ki so ga dobre živali poželjivo vsrkale, čeprav je bila že smrdljiva. Nato so jih trije jezdeci zajahali.

»Na svidenje, so dejali majou, Austin, Wilson in Mulrady.

— Predvsem pa glejte, da vas ne bo nazaj! je pristavil Paganel.

Kmalu so Patagonec, Glenarvan in Robert zgubili izpred oči četico, ki so jo bili zaupali zemljepiščevi preudarnosti. Misliti si morete, da niso bili prav preveč veseli.

»Mohorjeva knjižnica« na Prevaljah
je že izdala 7 zvezkov lepih povesti. Nove so: 4. zv. Krizev pot. Roman. 5. zv. Knez Serebrjani. 6. zv. Zadržnja na gredah. 7. zv. Otoški postržek. — Vse priporoča Knjižveni odbor v Ljubljani

ob navdušenem pozdravljanju občinstva nosili na-
okrog.

Tako približno se je izvršila zopet orlovska
slovesnost, ki je prva te vrste v Sloveniji.

Čas, katerega so tekmovalci dosegli, je časten,
ker je treba upoštevati, da so se trenirali le 14
dni, da je bila cesta vsled dežja premočena in
blatna in da tekmovalci niso imeli predpisanih
čevljev za te vrste tekem.

Čast zmagovalcem — čast prirediteljem in
vsa čast pa tudi vsemu občinstvu Logatica in Vr-
hnike, ki so s svojo navzočnostjo pripomogli, da je
cela slovesnost tako lepo uspela. Jože Hv.

OREL NA RAKEKU

Priredi dne 23. avgusta celodnevno prireditev kot
15 letnico društvenega obstoja. Pri telovadbi na-
stopijo telovadci vrhniškega okrožja. Po telovadbi
prosta zabava, združena z vrtno veselico, bogatim
srečelom, šaljivo pošto, dražbo in petjem. Svira
godba Dravske divizije pod vodstvom g. dr. Ce-
rina. Vsi, ki ste naklonjeni orlovske ideji, najskre-
nejše vabljeni. Za vse je zadostno in ceno pre-
skrbljeno. — Bog živi!

Šmarska orlovska srenja priredi dne 23. av-
gusta 1925 orlovske tabor v Smrjenih pri Sv. Ste-
fanu; ob 9 dopoldne skušnja za petje in telovadbo,
ob 10 sv. maša, nato tabor pred cerkvijo, telovadba
in petje ter turška kavarna. — Med prireditvijo
igra škocijanska orlovska godba. Za jedila in pi-
jačo preskrbljeno. Vabljeni vsi od blizu in daleč.

Šolski vestnik.

Va I. drž. gimnaziji v Ljubljani se prično
razredni izpiti 24. avgusta, vpisovanje se bo iz-
vršilo 1., 2., 3. septembra. K vpisovanju mora
prinesiti vsak učenec lansko letno izpričevalo.
Sprejemni izpiti za I. razred bodo 5. septembra.
Natančni podatki so razvidni iz razglasa na črni
deski.

Začetek šolskega leta 1925/26 na II. drž. re-
alni gimnaziji v Ljubljani na Poljanah. 1. Ponav-
ljalni izpiti, ki se začnejo za IV. in VIII. razred
24. avgusta, za druge razrede pa 28. avgusta ob 8,
so dovoljeni vsem, ki so zanje prosili. 2. Vpiso-
vanje učencev, ki delajo sprejemni izpit za I. raz-
red, je 31. avgusta ob 8.—9. ure, na to se vrši izpit
od 9.—12. ure. 3. Vpisovanje učencev z drugih
zavodov je 2. septembra od 11.—12. ure v ravna-
teljevi pisarni, zavodovih učencev pa 3. septembra
ob 9. uri v razredih. 4. Nižji tečajni izpit se začne
25. avgusta. 5. Druge podatke vsebuje ravnateljev
razglas na deski v zavodovi veži. — Ravnateljstvo.

Mesna ženska realna gimnazija v Ljubljani.
Gimnazija: Ponavljalni (razredni) in dodatni
izpiti 27. in 28. avgusta ob 8 in po tabeli. Nižji

tečajni izpiti od 29. avgusta do 3. septembra po
razporedu na deski. Vpisovanje novih gojenk za
I. do VII. razred gimnazije 3. septembra od 15. do
18. ure. Sprejemni izpiti za te gojenke dne 4. sep-
tembra ob 8. Vpisovanje gojenk, ki so bile že na
zavodu, 5. septembra od 9.—11. Otvoritvena služba
božja 6. septembra ob 9 v nunski cerkvi. Pouk se
prične 7. septembra ob 8. — Trgovski tečaj:
Vpisovanje 14. septembra od 9 do 11; sprejemni
izpit 15. septembra ob 8. Pričetek pouka 16. sep-
tembra ob 8. — Gospodinjstva šola: Vpiso-
vanje 1. oktobra od 10 do 12. Pričetek pouka
2. oktobra ob 8.

Na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani
se bodo vršili razredni (ponavljalni) in dopolnilni
izpiti dne 29. in 31. avgusta, zrelotni izpiti pa od
1. do 4. septembra. Vpisovanje v otroški vrtec in
dekljsko vadnico je 4. septembra, v II. do IV. let-
nik učiteljskega pa 5. septembra, oba dneva od 10.
do 12. ure. Kandidatke morajo prinesiti k vpisu
zadnje letno izpričevalo. Natančni podatki so raz-
vidni iz razglasa v veži šolskega poslojpa.

Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani
se bodo vršili razredni (ponavljalni) in dopolnilni
izpiti od 25. do 28. avgusta, zrelotni izpiti in steer
pismeni dne 1. septembra, ustni pa 2. in 3. septem-
bra. Vpisovanje v vadnico in v I. letnik bo dne
4. septembra; istega dne se bo tudi izvršila zdrav-
niška preiskava gojencev I. letnika. Vpisovanje v
II.—IV. letnik bo dne 5. septembra od 8 do 10.
K vpisu v višje letnike mora prinesiti vsak goje-
nec zadnje letno izpričevalo. Natančni podatki so
razvidni iz razglasa v šolskem poslojpu.

Začetek šolskega leta na državni realni v
Ljubljani. Razredni (ponavljalni) izpiti se bodo iz-
vršili po razporedu, ki je bil pismeno dostavljen pri-
zadetim učencem. Nižji in višji tečajni izpiti se
prične 1. septembra ob 8. Prijava k sprejemnemu
izpitu za prvi razred je v nedeljo 30. avgusta od
9 do 12; sprejemni izpit pa se prične v sredo, dne
2. septembra ob 8. Vpisovanje učencev iz drugih
zavodov za II.—VII. razred je v torek 1. septembra
od 10 do 11. Vpisovanje zavodnih učencev in tudi
onih, ki so napravili sprejemni izpit za prvi raz-
red, je v četrtek 3. septembra ob 8 v razredih, v
katere spadajo. Natančni podatki na deski v avli.
— Ravnateljstvo.

Naznanila.

Izvecerkveni shod ima danes zvečer ob 8
križanska moška Marijina družba v družbeni dvo-
rani. Polnoštevno!

Dijaški vestnik.

Podružnica SDZ za ribniški okraj ima redni
občni zbor dne 23. avgusta ob 3 popoldne v dvo-

rani KID v Ribnici. Spored: Poročila odbornikov,
volitve novega odbora in slučajnosti. Za člane je
udeležba obvezna.

Knjige in revije.

Zakon o civilnih uradnikih in ostalih držav-
nih uslužbenih. II. natis, pregledan in s kazalom
izpopolnjen. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna
zadruga. Cena Din 22.—, s poštnino Din 23.50. —
V zbirki zakonov je izšel 2. natis Zakona o ci-
vilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih.
Izdaji je pridejano obsežno kazalo, ki zelo olajša
hitro orientacijo v zakonu. Poleg tega je pridejana
tudi tabela, na podlagi katere se lahko izra-
čunajo prejemki državnih nameštencev in nastav-
ljencev.

Turistika in sport.

Prvo kolo za kraljev pokal. Prvo kolo tekem
podveznih reprezentančnih moštev za kraljev
pokal se je zaključilo pretečeno nedeljo s pričakova-
nimi zmagami Zagreba, Belgrada in Splita. Vendar
so izpadli rezultati mnogo tesnejše kakor se je ra-
čunalo. Split je zmagal nad Sarajevom z 1 : 0, Bel-
grad nad Osjekom s 3 : 1 in Zagreb nad Ljub-
ljano tudi s 3 : 1. Prihodnje nedeljo se igra v
Splitu in Belgradu semifinale med Splitom in Su-
botico ter med Belgradom in Zagrebom. — Tekma
med ljubljansko in zagrebško podvezo se je vršila
na igrišču Ilirije, ki se je nahajalo v kljub dežev-
nemu vremenu v soboto in nedeljo dopoldne v
prav dobrem stanju. Sodniku Csajagu iz Subotice
sta se predstavili moštvi v sestavi: Ljubljana:
Miklavčič — Pogačar, Beltram (vsi Ilirija) — Zem-
ljak (Primorje), Zupančič G., Lado — Zupančič I.,
Oman (vsi Ilirija), Pleš (Hermes), Doberlet (Ilir.),
Jamnik (Jadrani). — Zagreb: Mihelčič (Gradjan-
ski) — Vrbanič (Concordia), Dasović (Gradj.) —
Remeč (Gradj.), Premrl (Hašk), Hitrec (Gradj.) —
Mlinarič, Buble (oba Zelezničarski SK), Babič
(Hašk), Plazzeriano (Hašk), Pavelič (Conc.). —
Igra s strogo sportnega vidika ni bila na posebno
visoki stopnji. Toda hitro izmenjavani napadi, naj-
ostrejši tempo in obojestranska požrtvovalnost so
ji dali oni posebni, pokalnimi tekmam lastni značaj
ter pridelili publiko v toliki meri, da jih je bilo
med približno 2000 gledalci malo, ki niso takorekoč
soigrali. Obe napadalni vrsti sta stremeli do gola
vedno po najkrajši poti, zato tudi obramba ni imela
časa izbirati sredstev. Igra ljubljanskega teama je
bila — ako se izvzame nesigurnost v prvih minutah
ter popuščenje obrambe zadnje četrt ure — uspeš-
nejša; napadalni vrsti Ljubljane se je nudila mar-
sikatera prilika doseči vodstvo. Zal je manjkalo
notranjemu triu v odločilnih momentih vedno one
zadnje odločnosti in prodornosti, ki bi bila Ljub-

ljani lahko prinesla laskavo in ne nezalužena
zmago. V tem je ležala slaba točka našega moštva.
Napadalna vrsta, v kateri se mali Ploš kot vodja
in srednji napadalec ni mogel uveljaviti, je bila
razcepljena v dve polovici in Doberlet, mnogokrat
najuspešnejši napadalec, je stal posebej med dve-
ma igračema, s katerima ni vigran. Halji so bili
izvrstni, vratar Miklavčič istotako, obramba pa je
zadnje četrt ure po blesuri Pogačarja popustila. V
tem odlomku igre je dosegel Zagreb vse tri gole.
— Zagreb je imel svoje najboljšje moči v obrambi.
Zlasti velja omeniti vratarja Mihelčiča in branilca,
ki sta bila taktično izvrstna, trša in vstrajnejša od
naših. Halji so bili tudi pri Zagrebu jako dobri,
zlasti levi Hitrec. Forward je kombiniral netočno
in prenapredno, posamezniki, med njimi posebno
Buble, pa so razvili veliko prodornost in brzino.
Tekme za junijski pokal SK Ilirije. V ne-
deljo se je zaključilo tekmovanje junijskih moštev
za prehodni pokal SK Ilirije. Izmed 10 sodelujo-
čih moštev je izšla kot zmagovalca Ilirija, ki je v
zaključni tekmi zmagala nad SK Reko s 5 : 1.
Utešno darilo medklubskega odbora (žogo) si je
zasluženo priboril SK Mars.

Hazena. Hazenski klub Ilirije in Atene sta
gostovali v soboto in nedeljo izven Ljubljane. Ili-
rija je nastopila v soboto v Murski Soboti proti
tamkajšnjemu SK Muri, kateri je podlegla z 9 : 10.
V nedeljo je nastopila v Mariboru proti SD Rapid
ter po efektni igri zmagala z 10 : 0. — Atenašice
so igrale v soboto v Mariboru z SSK Mariborom,
vodilno hazensko družino v Mariboru, ter zmagale
po trdem, zelo efektnem boju v razmerju 13 : 3.

Plavalne tekme ob priliki proslave 30 letnice
obstoja Prometnega društva v nedeljo 23. t. m. v
Grajski kopelji na Bledu ob 9 dopoldne. Spored:
Dečki sprint poljubni tempo 50 m. Jun. sprint
poljubni tempo 50 m. Dame sprint poljubni tem-
po 50 m. Gospodje prosto 100 m. Dame poljubno
300 m. Gospodje stafeta 4 x 100 m (ako se pri-
javi dvoje društev). Gospodične hrbtno 100 m.
Gospodje prsno 200 m. Gospodje hrbtno 100 m.
Gospodje prosto 500 m. Dame stafeta 4 x 50 m
(ako se prijavi dvoje društev). Skoki: g. sen. —
Lastavica, na glavo nazaj, delfin ali vijak, salto
naprej, salto nazaj, poljubni skok. G. jun. —
Lastavica, skok s prigibom, na glavo nazaj, po-
ljubni skok. Watter-pollo (v slučaju, ako se pri-
javi dvoje društev). Potapljanje. Vsaka proga se
plava v slučaju, da so najmanj 3 priglašenci. Vse
eventualne preembe sporeda se pravočasno ob-
javijo. Vabljeni so vsa športna društva in posa-
mezniki, da pravočasno pošljejo prijave. Prijave
s prijavnino Din 10.— za tekmovalca je vposlati
tajništvo (g. Drago Bitencu) Prometnega društva
na Bledu. Prijave se sprejemajo do 22. t. m., na
dan prireditve pa do 9. ure na tekmovalnem pro-
storu. Za številno udeležbo se priporoča plavalni
odsek prometnega društva na Bledu.

MALI OGLASI
Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Naj-
manjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamkol

Vsi brezposelni
in tisti, ki hočejo ob pro-
stem času kaj zaslužiti, naj
poslije svoj naslov na:
POŠTNI PREDAL ŠTEV. V.,
Ljubljana. 5395

Dijakinje — dijake
vzame bivša učiteljica v do-
bro celo oskrbo po ugodni
ceni. Na željo nemško kon-
verzациjo. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod šifro:
»Prijeten dom« št. 5392.

PRODAJALKA
mešane stroke, starejša moč
ki bi imela veselje samo-
stojno voditi podružnico z
vinočistem na deželi in ki
lahko založi nekaj kavčice,
se sprejme. — Ponudbe na
upravnishvo lista pod šifro:
»Poštena« št. 5377.

DVE DIJAKINJI
se sprejmeta na dobro hra-
no in stanovanje ter strogo
nadzorstvo. — Naslov v upr.
»Slovenca« pod šte. 5398.

Vrtnar
šanski, trezen, popolnoma
varen zelenjad. in sadnemu
vrtu, se takoj sprejme. —
Zglasiti se je pri M. DOL-
NICARJU, posest. v Šmart-
nem ob Savi, pošta Moste.

Išče se zanesljiv hišnik
za neko vilo v Ljubljani.
Stanovanje takoj prosto —
epokojenci imajo prednost.
Pismene ponudbe z opisom
in navedbo naslova za in-
formacije je poslati upra-
vništvu »Slovenca« pod šifro
»Zanesljiv hišnik« št. 5409.

Pošteno dekle
čežele ali iz mesta se
sprejme kot gospodinja k
samostojnemu gospodu. Vlo-
titi mora 4000 Din kavčice.
Predstaviti se treba osebno.
Naslov v upravi pod: 5412.

SLUŽKINJO
sprejme uradniški par z
čveletno deklico v lepem
rtu na Dolenskem, ob žel.
elektrika in vodovod. —
Ubogljiva in živahna naj se
navi pod šifro: »Stalna« na
upravo lista pod šte. 5422.

Potrebujem za takojšnji na-
stop neozneni, izučenege
KLJUČAVNICARSKEGA
POMOČNIKA
ki bi bil obenem dobro iz-
vezban in izprašan šofer.
Andrej Pogljaj, Rakek 139.

5390 P 44/25—12
Prostovoljna dražba
nepremičnin.

Dne 3. septembra 1925 ob
10 dopoldne se prodajo pri
tem sodišču, soba št. 6, na
javni dražbi nepremičnine
vl. št. 199, d. o. Brežice, ob-
stoječe iz hiše št. 55 z go-
stilišniško koncesijo, gospod.
poslojpa, dveh njiv in vrta,
v skupni izmeri 64 arov in
45 m². Izključna cena 200.000
Din. — Dražbeni pogoji so
tu na vpogled.

Okrajno sodišče v Brežicah,
oddelek I., dne 9. VIII. 1925.

VEČJI
trgovski lokal
ali prostor, kateri bi se dal
preurediti, s primernim su-
him skladiščem, v sredini
mesta ali Gosposvetski ce-
sti, SE IŠČE. — Ponudbe
na Poštni predal šte. 112,
Ljubljana. 5366

Prodaj
prav dobro, veliko železno
STISKALNICO za sadje ali
vino, brez koša. — Oglasi-
te se je v Stožicah šte. 54,
pošta Ježica. 5396

Proda se HIŠA
z vsemi gospodarskimi po-
slojpi, nad 4 orale zemlje;
njive, travnik in sadni vrt,
blizu Domžal. — Naslov v
upravi lista pod šte. 5399.

KLAVIR črn, jako do-
brorahranjen, zelo ceno napro-
daj. — Karlovska cesta 26.

HARMONIKA
trivrstna, polkromatična, se
po ugodni ceni prodaj. —
Ogleda se pri H. KENDA,
Ljubljana, v trgovini. 5015

NAJBOLJŠA
REKLAMA
so oglasi v »Slovenca«.

BLAGAJNA
tvrdke Adlersflügel, je na-
prodaj za 4000 Din. Blagaj-
na je popolnoma nova, s
3 ključni in tresorjem, visoka
68 cm, široka 58 cm, glo-
boka 52 cm; leseni podstav
57 cm. — Župni urad Za-
gradec na Dol. 5421

NAMEŠČENJA
vseh strok v Sloveniji,
Hrvatiki in drugod, lahko
dobite v najkrajšem času,
ako se takoj pismeno
obrnete na naslov: Oglasno-
Namestbeni odsjek »Delta
Stan«, Zagreb, Ilica 7.

PRODAM Dr. J. v. Weiss
Weltgeschichte, 23 brezhib-
nih zvezkov v izvir. krasni
polusnjati vezavi, a še raje
to zamenjam za dobro ohran-
jen, priprost HARMONIJ
(5 okt., 1 koleno dinam.)
Znamka Fr. Juvan, Ljubno,
p. Podnart. 5315

Žimnice
modroce, posteljno mreže,
železne postelje (zložljive),
otomane, divane in druge
tapetniške izdelke, dobiti
najcenejše pri RUDOLFU
RADOVANU, tapetniku —
Krekov trg šte. 7 (polog
Mestnega doma). 5209

Paviljone v dekoraci-
jo na veleselo-
mu sprejema RUD. SEVER,
Gosposvetska cesta 6, v hi-
ši mesarja Slamiča. 5046

STENICE!
Obl. konc. zavod za pokon-
čavanje mrčesa sporoča, da
je dospelo prvovrstno sred-
stvo proti stenicam. —
»PANA« — LJUBLJANA,
Poljanska cesta 12.

Bencin — olje!
Delavnica za popravila auto-
mobilov in motociklov. —
Izposojevanje koles in po-
pravila. — Pneumatika, vsi
deli in oprema najceneje pri

»Express«
d. d. z. z.
Ljubljana, Vegova ul. 8.

NAJBOLJŠE
KRANJSKE KLOBASE
se dobijo v restavraciji
GROSUPLJE.

Zastopnika s skladiščem
agilnega strokovnjaka s primerno garancijo —
išče dobro uveden prvovrstni bački mlin
450 q kapacitete, za kranjski rajon. — Obširne
ponudbe na upravo lista pod: Marka« št. 5410.

P. n. bančnim zavodom
ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po
posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.
Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

Vinko Levstika
nadučitelja v pokoju.
Skozi 50 let je igral in vodil petje na našem cerkvenem koru in
dvigal srca Vrhničanov z lepim petjem k Bogu. Ljubi Bog naj dvigne
sedaj njegovo dušo med nebeske pevce!
Predstojništvo in pevski zbor župne in de-
kanijske cerkve sv. Pavla na Vrhniki.

Zahvala.
Povodom svojega imendneva
prejela sem od cenj. znancev
in gostov toliko čestitk, kras-
nih šopkov in cvetja, da se
žal ne morem vsakemu pose-
bej zahvaliti. Zato naj blago-
voljivo sprejeti vsi dragi znanci
in ljubi gostje tem potom
mojo najprisrčnejšo zahvalo
za ljubeznivo pozornost.
Marija Tausas
hotel in restavracija Loyd

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga ke-
mično snajenje in vsako-
vrstno barvanje oblek
ANTON BOC, LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6/1, Glince-Vič 48

Kupim enodružinsko —
vili slično hišico
s komfotom in vrtom — ne
predaleč od mesta. — Po-
nudbe na upravo »Sloven-
ca« pod: »Plačljivo« 5365.

Res je, da
denar, ki ga izdaste za reklamo, nikdar ni
zavržen, zato ker
ima reklama
za Vas veliko korist, če jo naročite o pravem
času in v takem časopisu, ki ga na deželi
največ bero. Vsa tozadevna zanesljiva poja-
nila Vam da uprava »Slovenca«, ki Vam s tem
prihrani mnogo truda in stroškov ter zagotovi
vedno uspeh!

Objavljam, da pričnem z dnem 30. avgusta 1925
prevažati z osebnim auto-
mobilom potnike in prtljago
proti naročilu s postaje Rakek v poljubno do-
ločene kraje, po najnižjih konkurenčnih cenah.
Andrej Pogljaj, Rakek 139.

Natječaj.
Upravni odbor Bračko-Amerikanske Banke d. d. u
Supetru na Braču zaključio je, da se raspise natječaj
na upražnjeno mesto upravitelja ove banke. — Plata
je Upravitelja Din 7000.— (sedam hiljada) mesečno
unaprijed, a ima i trinaestu platu.
Natjecatelji imaju podnijeti pismenu molbu Upravi
Bračko-Amerikanske Banke u Supetru najdalje do
30. avgusta o. g. i ponudi priložiti dokaze o tome:
1. da su naši državljani, a po narodnosti Hrvat, Srbin
ili Slovenac;
2. da su za bankarsku struku potpuno kvalifikovani;
3. da su barem pet godina neprekidno i sa uspjehom
bili uposleni kod jedne banke;
4. da su neprikornog političkog i moralnog vladanja.
Prvenstvu imaju oni natjecatelji, koji su već samo-
stalno upravljali jednim novčanim zavodom ili imali
prokuru. — Riješenje Uprave o dobitnim molbama
uslijediti će najdalje do 15. septembra o. g.

Od Bračke-Amerikanske Banke d. d.
Supetar na Braču, dne 13. avgusta 1925.

Vinko Levstik
nadučitelj v pok.
ki je služboval nad 28 let v našem kraju.
Slava njegovemu spominu!
Vrhnika, dne 18. avgusta 1925.
Predsednik.